

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Christopher Larsson & Andreas Rönnlund

SVERIGES LANDANALYS

En jobbsökningsguide för finländare

Företagsekonomi och turism
2011

FÖRORD

Vårt lärdomsprov heter Sveriges landanalys – en jobsöknings guide för finländare. Arbetet är skrivet under hösten 2011 vid Vasa Yrkeshögskola, utbildningen är företagsekonomi och inriktningen är internationell handel.

Valet av ämne var till en början svårt och vi hade en del olika idéer som vi funderade på. Vi fastnade för detta ämne för att det var något som vi båda två var intresserade att forska i. Tanken bakom ämnet är att hjälpa folk som vill åka till Sverige för att jobba men känner sig osäkra på hur man skall gå till väga.

Sammanställningen av arbetet har löpt väldigt bra och smärtfritt, det har även varit relativt lätt att hitta information. Det har varit en stor fördel att vara två som skrivit arbetet. Det har varit lättare att känna sig motiverad att skriva när vi var två.

Vi vill tacka alla de personer som har låtit oss intervjua dem och vi vill även rikta ett tack till vår handledare Helena Blomquist.

Vasa, 5 December 2011

Andreas Rönnlund

Christopher Larsson

VASA YRKESHÖGSKOLA
Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRAKT

Författare	Christopher Carl Peter Larsson, Andreas Erik Rönnlund
Lärdomsprovets titel	Sveriges landanalys – En jobsökningsguide för finländare
År	2011
Språk	Svenska
Sidantal	108 + 4 bilagor
Handledare	Helena Blomquist

Syftet med arbetet är att göra det så enkelt som möjligt för den arbetssökande finländaren att hitta jobb och bostad i Sverige. Arbetet tar också ställning till eventuella problem, som kan uppkomma och hur man kan lösa dessa.

Arbetet behandlar i teoridelen fakta om landet Sverige, vilka typer av arbetsförmedlingar man kan vända sig till, var man hittar bostad och en analys av arbetsmarknaden i Sverige.

Den empiriska delen består av personliga intervjuer, som vi har gjort med sex personer. Personer vi har intervjuat har alla arbetat eller arbetar och bor i Sverige. Intervjuerna har sedan sammanställts för att kunna utreda om det finns sammanhängande problem och erfarenheter av att bo och arbeta i Sverige.

Sammanfattningsvis kan man se av vår undersökning, att alla de intervjuade personerna hade goda erfarenheter av att bo och arbeta i Sverige. Inga hade stött på några större problem och de kunde alla rekommendera Sverige som land att jobba i.

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRACT

Author	Christopher Carl Peter Larsson, Andreas Erik Rönnlund
Title	A country profile of Sweden – A job seeking guide for fins
Year	2011
Language	Swedish
Pages	108 + 4 Appendices
Name of Supervisor	Helena Blomquist

The purpose of this job is to make it as easy as possible for the job seeking fins to find a job and accommodation in Sweden. The paper also recognizes possible problems when it comes to work and live in Sweden and how to solve them.

The theoretical part describes facts about the country of Sweden, what kind of employment offices you can turn to, where you can find your accommodation and finally an analysis over the labor market in Sweden.

The empirical part is put together through personal interviews from six different individuals that in one way or another have been working or are still working and living in Sweden. The interviews have been analyzed so that we can locate similar problems and experiences in living and working in Sweden.

The conclusion of our interviews is that every one of the persons we interviewed had good experiences about living and working in Sweden. No one of them has had any bigger problems and they could all recommend Sweden as a good alternative to go and work in.

Keywords job, living, labor market

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

Figur 1. Statistik från statistiska centralbyrån över arbetslösheten I juli 2011	sid 32
Figur 2. En arbetslöshets jämförelse mellan EU – länderna	sid 33
Figur 3. Arbetssökande som fått jobb under 2010	sid 51
Figur 4. Översikt av nordjobbs länder och arbeten	sid 56
Figur 5. Medlemsländerna i Schengenavtalet	sid 62
Figur 6. Levnadskostnader kr/månad för vuxna och ungdomar år 2011	sid 66

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

Bilaga 1. Intervju underlag för privatpersoner som flyttat hem från Sverige

Bilaga 2. Intervju underlag för privatpersoner som bor i Sverige

Bilaga 3. Inkomstskattedeklaration

Bilaga 4. Ansökan om Svenskt medborgarskap

Innehållsförteckning

FÖRORD	1
ABSTRAKT	2
ABSTRACT	3
FÖRTECKNING ÖVER FIGURER	4
FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR	5
KÄLLFÖRTECKNING	10
BILAGOR	10
1 INLEDNING	11
1.1 Val av ämne	11
1.2 Problemområde	12
1.3 Syfte	12
1.4 Avgränsningar	12
1.5 Arbetets upplägg	12
2 Sveriges Landanalys	13
2.1 Historia	14
2.2 Geografi	15
2.3 Klimat	16
2.4 Befolkning och språk	16
2.5 Religion	18
2.6 Utbildning	19
2.7 Turism	19
2.8 Naturtillgångar och energi	20

2.9 Jordbruk och fiske	21
2.10 Kultur	22
2.11 Massmedier	23
2.12 Kommunikationer	24
2.13 Industri	24
2.14 Politik	25
2.15 Utrikespolitik	27
3 Affärskultur	28
3.1 Oskrivna regler	28
3.2 Skillnaden mellan Finland och Sverige	29
4 Arbetsmarknaden	31
4.1 Arbetslöshet	31
4.2 Verkstadsindustrin	34
4.3 Byggindustrin	35
4.4 Hotell och restaurangbranschen	36
4.5 Livsmedelsindustrin	36
4.6 IT branschen	37
4.7 Träförädlingsindustrin	37
5 Beskattning	39
5.1 Från Finland till Sverige	39
5.2 Dubbelbeskattning	40
5.3 Folkbokföring	40
5.4.1 Id – kort	40
5.5 Bankkonto	41

5.6 Deklaration.....	41
5.7 Skattekort och skattebesked	42
5.8 Avdrag.....	43
5.8.1 Bil avdrag.....	44
5.8.2 Traktamente.....	45
5.8.3 Vård.....	45
6 Att tänka på när man söker jobb	47
6.1 Curriculum vitae.....	48
6.2 CV online	48
6.3 Personligt brev	49
6.4 Intervju	49
7 Arbetsförmedlingar	50
7.1 Arbetsförmedlingarna	50
7.1.1 Arbetsförmedlingen.....	50
7.1.2 Mol.....	52
7.1.3 Eures.....	52
7.2 Rekryteringsfirmor	53
7.2.1 Manpower	53
7.2.2 Adecco.....	54
7.2.3 Nordjobb	55
7.3 Övriga aktörer	56
8 A-kassa.....	57
8.1 Ersättning vid arbetslöshet	58
8.1.1 Grundbelopp.....	58

8.1.2 Inkomstrelaterad ersättning	58
8.2 Så ansöker du	59
9 Tullen	60
9.1 Fordon	60
9.2 Djur	60
9.3 Läkemedel	61
9.4 Alkohol och tobaksprodukter	61
10 Schengenavtalet.....	62
11 Bostad i Sverige	63
11.1 Bostadsrätt.....	63
11.2 Hyresrätt.....	63
11.3 Bostadskostnader	64
12 Levnadskostnader.....	66
13. Empiriska delen.....	67
13.1 Val av metod	67
13.2 Kvalitativ intervju	67
13.3 Semistrukturerad intervju.....	68
14 Intervjuer	69
14.1 Intervju 1	69
14.2 Intervju 2	71
14.3 Intervju 3	74
14.4 Intervju 4	78
14.5 Intervju 5	82
14.6 Intervju 6	85

14.7 Sammanfattning av intervjuer	89
14.8 Slutsatser	91
15 Avslutning	92
15.1 Arbetets tillförlitlighet.....	92
15.2 Förslag till fortsatt forskning.....	92
15.3 Slutord.....	92

KÄLLFÖRTECKNING

BILAGOR

1 INLEDNING

Anledningen till varför vi valde att skriva om Sveriges landsprofil – en jobsökningsguide för finländare var: att det är ett land som många söker sig till när de söker jobb efter avslutade studier. Många av dessa är finlandssvenskar och många av dem har även svårigheter med att prata finska, därför är Sverige ett smidigt land att åka till.

Svenska företag tycker om att ta in arbetare från Finland, eftersom att vi har ett rykte om oss att arbeta hårt och har ett stort kunnande inom olika områden.

1.1 Val av ämne

Vi studerar internationell handel och vi satt länge och bollade idéer om vad vi skulle tycka var intressant att skriva om.

Eftersom att vi båda har bekanta, som funderar på att åka utomlands och arbeta, men som är väldigt osäkra och tycker att det är ett stort steg att ta, tänkte vi att en jobsökningsguide skulle kunna vara bra. Sverige valde vi på grund av att det är ett passande land att börja sin utlandsjobb karriär med, eftersom att skillnaderna landen emellan inte är så ruskigt stora.

Sverige är också ett land där man har möjlighet att bygga en riktig arbetskarriär inom olika branscher och närheten till hemlandet skapar en trygghet, ifall problem skulle uppstå.

Andreas har även erfarenhet av att jobba i Sverige och han har även jobbat på många olika orter från norr till söder. Han trivdes mycket bra i landet och med dess befolkning.

Christopher har erfarenhet av att jobba med svenskar i och med sitt jobb på Wärtsilä. Han har även själv funderat på att åka till Sverige och jobba efter avslutade studier.

1.2 Problemområde

Vi kommer att undersöka hur man skall gå till väga, när man söker jobb i Sverige, eftersom många känner sig osäkra på när det kommer till att flytta utomlands. Vi kommer att se på vilka typer av problem, som kan uppstå i sammanhang med flyttning till Sverige. Vi kommer att behandla olika områden ur en egen synvinkel för att uppnå en lyckad jobbsökningsprocess. Dessa områden är var man skall börja söka, hur man skaffar bostad, vilka hjälpmedel finns det att använda sig av.

1.3 Syfte

Vårt syfte med detta arbete är att göra en enkel jobbsökningsguide för det finska folket. Det är tänkt att man skall kunna dra nytta av guiden innan man börjar söka arbete i Sverige för att undvika misstag som kan uppstå vid flyttning utomlands.

1.4 Avgränsningar

I detta arbete kommer vi helt att koncentrera oss på individen och inte på hur företag skall ta sig in på svenska marknaden.

1.5 Arbetets upplägg

Arbetet kommer att delas in i en teoretisk och en empirisk del. Den teoretiska delen kommer att bestå av fakta från olika källor gällande ämnet vi skriver om.

Den empiriska delen kommer att bestå av en kvalitativ undersökning med semistrukturerade intervjuer och sedan en analys av svaren vi får. Vi kommer främst att använda oss av internetkällor eftersom det ständigt sker förändringar på arbetsmarknaden.

2 Sveriges Landanalys

Sverige är med sina 450 295 km² det femte största landet i Europa, men ytan täcks till största delen av skog, berg och sjöar. I Sverige bor 9,26 miljoner invånare av dem har nästan en femtedel utländsk bakgrund vilket gör Sverige till ett öppet och mångkulturellt land.

Sverige är en monarki och kungafamiljen idag består av Kung Carl XVI Gustaf, Drottning Silvia, Kronprinsessan Victoria, Prins Daniel, Prins Carl Philip och Prinsessan Madeleine.

Levnadsstandarden i Sverige är mycket hög. Detta beror mycket på handeln och dess öppenhet, många stora internationella företag har sitt ursprung i Sverige som t.ex. ABB, Ikea, Eriksson och H & M. Även inom dataindustrin står Sverige stadigt, företagen Skype och Spotify grundades i Sverige. Idag växer även dataspelsindustrin stadigt och spel som Battlefield och The Darkness har skapats av svenska företag.

Svenskar är också väldigt kulturella och landet producerar hela tiden nya internationellt erkända band där av Abba som fortfarande är en av de största. Även filmindustrin i landet har börjat blomstra allt mera.

Sverige är ett grönt land och en tredjedel av all energi kommer från förnyelsebara källor. År 2008 gjordes en enkät där det visade att 40 % av svenskarna hade köpt en miljömärkt produkt månaden innan. Genomsnittet i övriga Europa var under samma period endast 17 %. Sveriges huvudstad Stockholm blev utnämnt att bli Europas första gröna huvudstad.

Sverige är ett av världens ledande länder inom bl.a. bioteknik, medicinska innovationer och IT. Svenskarna är även bland de främsta inom forskning.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

2.1 Historia

Första tecknet av liv i Sverige dateras till 11000 - 10000 före Kristus. Det var den romerska historikern Tacitus som skrev om svionerna i norr som romarna hade handelsutbyte med.

Kärnan till dagens Sverige som enhet under en kung var på 1100-talet. Deras första lag som gällde hela riket skrevs 1350. På den tiden såg inte Sveriges gränser ut som idag. Under 200 år utvidgade Sverige sina gränser avsevärt och vid början av 1300-talet räknades även Finland in under den Svenska kronan.

År 1700 bröt det stora nordiska kriget ut där Sverige anfölls av Ryssland, Polen och Danmark. Sverige drabbades av många förluster och områdena i Baltikum förlorades. Den Svenska stormakten hade fallit samman och 1718 gjordes en stor omorganisering av stadsstyret. Kungens ansvar gled över till riksrådet och riksdagen, kungamakten återinfördes sedan igen år 1772.

I slutet av 1800-talet kom de moderna partierna in i den Svenska politiken, kungen avsåg sig sina maktbefogenheter under en övergångsperiod, 1914 var sedan sista gången som kungen egentligen använde sig av sina maktbefogenheter.

Under de båda världskrigen så höll sig Sverige neutralt och på grund av detta så hölls landet oskatt vilket ledde till att industrin blomstrade. Sveriges BNP fördubblades från 1939 till 1960. Men under 70-talet så skakades välfärdssamhället hårt av oljekrisen och den allt hårdare konkurrensen i industrin. Den dåliga ekonomin ledde till att man 1988 införde en sänkt skatt för förvärvsinkomst, detta ledde till ett trendbrott för den Svenska välfärdsmodellen.

Den värsta katastrofen i modern tid just då var när färjan Estonia sjönk, 852 passagerare miste livet var av de flesta var svenskar och estländare.

Den 26 december 2004 ledde en jordbävning till den svåra tsunamin i Thailand. Tsunamin ledde till att 534 svenskar miste livet. Katastrofen fick också politiska påfölj-

der och man anklagade den svenska regeringen och myndigheterna för att agera alldeles för långsamt. En utredning av utomstående gjordes och en rad av statsmän och ledare fick hård kritik för sitt arbete.

URL:<http://www.landguiden.se>

<URL:<http://www.sweden.se>>

2.2 Geografi

Sverige är ett land i norra Europa, deras landsgrannar är Finland och Norge. Sverige har långa kuststräckor i väst och öst. Halva Sverige täcks av skog och de 100 000 sjöarna upptar en tiondel av landet. Nästan en fjärdedel av landet består av fjäll, berg och myrar, medan åkermark endast upptar ca: 7 % av landets yta.

Landets nordligaste del skär polcirkeln, som utgör en gräns för midnattssolen.

Utanför Sveriges kust finns skärgården som består av tio tusentals öar. De största öarna i Sverige är Gotland och Öland som finns på den svenska östkusten. Dessa två öar är också stora turistattraktioner.

Den skandinaviska fjällkedjan som till största delen löper utefter den norska gränsen har en del toppar som sträcker sig över 1500 meters gränsen. Från många av bergen rinner många älvar som mynnar ut i Bottenviken och Bottenhavet.

I mellersta Sverige finns de två största sjöarna i landet, Vänern och Vättern. Vänern är västra Europas största insjö och den får sitt vatten från den stora Klara älven.

2.3 Klimat

Sverige har ett stort varierande klimat. I de norra delarna av landet är vintern oftast lång, kall och snörik medan sommaren kan vara väldigt varm och behaglig. Södra Sverige däremot har ett mycket behagligare klimat med varma somrar och relativt milda vintrar med mycket mindre snö än i norra delen av landet. Det milda klimatet i södra Sverige beror till stor del av golfströmmen i Atlanten. Det svenska klimatet är ofta mycket mera behagligt än hos andra länder på motsvarande breddgrader.

2.4 Befolkning och språk

Sverige är ett glest befolkat land, speciellt de norra delarna av landet, ca 85 % av invånarna bor i den södra delen av landet.

År 1749 hade Sverige 1,8 miljoner invånare under den här tiden var också Finland inräknat med Sverige eftersom Finland hörde till Sverige.

Minskad barnadödlighet ledde till att befolkningen i Sverige ökade under 1800-talet. Den snabba tillväxten ställde till med stora problem och det var svårt att försörja alla. Missväxt och religiös förföljelse bidrog till den stora utvandringen till Nordamerika. Mellan 1865 och 1940 lämnade över en miljon svenskar hemlandet för gott. Befolkningen i Sverige uppgick vid sekelskiftet 1900 till drygt 5 miljoner.

Under 1930-talet återvände dock en del emigranter, och under krigsåren 1939-1945 kom flyktingar från många grannländer. Sverige sågs dock fortfarande som ett etniskt homogent land.

Under senare hälften av 1900-talet blev Sverige däremot ett invandrarland med allt större etnisk mångfald. Under 50 och 60- talet lockade industrin många arbetande från grannländerna och Sydeuropa att komma till Sverige och söka arbete. Under 70-talet skedde det förändringar i invandringspolitiken i Sverige, landet öppnades för asylsökande och Sverige kom att bli ett mångkulturellt land. Befolkningsökningen från 7 miljoner 1950 till 9 miljoner 2004 berodde till största delen på invandringen.

När kriget i det forna Jugoslavien började i början 90-talet ökade antalet asylsökande till Sverige, och invandringsfrågan blev ett stort debattämne under en lång tid. Under åren 1991–2000 beviljades 438 000 permanenta uppehållstillstånd, en tredjedel av dessa betraktades som regelrätta flyktingar.

År 2010 bestod 19 % av Sveriges befolkning av personer med utländsk bakgrund vilket är en mycket stor procent med internationella mått mätt. Den största delen invandrare består av finländare. År 2010 kom det 99000 invandrare till Sverige och endast 45000 utvandrade från landet.

Den som har varit bosatt i Sverige i mera än 5 år kan ansöka om Svensk medborgarskap.

Det finns många minoriteter i Sverige, en av dessa som man inte skall glömma är samerna. Denna befolkningsgrupp har ett eget finsk-ugriskt språk. I dagsläget finns det ca: 20000 samer i Sverige.

År 1993 röstade samerna fram sitt första sameting som skall fungera som ett rådgivande organ till regeringen och riksdagen.

I Sverige talas naturligtvis många olika språk och en del av dem räknas till officiella minoritetsspråk i landet och dessa språk är, finska, samiska, meänkieli, romani chib (som är romernas officiella språk) och jiddisch (som är ett germansk-judiskt språk). Dessa språk är speciellt skyddade. År 2009 fick även teckenspråk en särskild ställning i Sverige.

Svenska bildar tillsammans med danska, norska, isländska och färöiska den nordiska grenen av den germanska språkfamiljen. Det Svenska språket har sedan 1600-talet påverkats av olika Tyska dialekter.

Från mitten av 1600-talet tillfördes svenskan en rad franska lånord. Det franska inflytandet förstärktes under 1700-talet då man vid det svenska kungahuset och i överklas-

sen talade franska. Efter andra världskriget och tiden efter det har det engelska språket börjat påverka det svenska språket allt mera.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

2.5 Religion

Befolkningen i Sverige trodde under de tidiga åren på asagudarna, men under 800-talet kom de första kristna missionärerna till landet. Kristendomen började sedan stegvis att knuffa undan asatron i landet och när Sverige år 1164 fick sin första ärkebiskop hade kristendomen tagit över i landet.

Idag räknas Sverige som ett av de mest ickereligiösa länderna i världen. Kristendomen fortsätter dock att vara den största religionen i landet men på grund av invandringen så har islam blivit den näst största religionen i landet.

Andelen invånare som är medlemmar i den Svenska kyrkan har stadigt minskat och år 2009 var det 71 % av befolkningen som tillhörde kyrkan om man jämför det med de 91 % som var medlemmar för 25 år sedan.

De senaste årtiondenas invandring har gjort att antalet muslimer och katoliker har ökat i Sverige. Omkring en halv miljon människor i Sverige har sina rötter i muslimska länder, varav knappt en tredjedel beräknas vara aktivt utövande muslimer. Antalet utövande katoliker i Sverige beräknas vara omkring 150 000.

Bland de traditionella frikyrkosamfundet är Pingströrelsen med sina 83 000 medlemmar och Svenska Missionskyrkan med sina 61 000 utövare de största. Omkring 17 000 judar beräknas också bo i Sverige.

2.6 Utbildning

Grundskolan i Sverige sträcker sig utöver nio år, och skolplikten börjar vid sju års ålder. Enligt landguiden.se fullföljer nio av tio ungdomar det treåriga gymnasiet efter grundskolan. Den allmänna folkskolan infördes år 1842. År 1882 fastslogs en sexårig skolplikt som utökades undan för undan. Det var först år 1972 som man införde den nio åriga skolplikten som man följer ännu i dagens läge.

Från år 1998 har alla sexåringar rätt att gå ett så kallat förberedande skolår, detta kallas förskola. De allra flesta grund- och gymnasieskolor drivs av staten. Staten sätter upp målen och står för utvärdering. Efter en förändring år 1991 finns det också ett antal självständiga skolor – friskolor, som är uppbyggda på samma vis som de statliga d.v.s. skattefinansierade och avgiftsfria. År 2009 gick var tionde grundskoleelev och var femte gymnasieelev i en friskola.

År 2010 grundades en ny skollag p.g.a. försämrad utbildningskvalitet och elever med svaga resultat. Den nya lagen omfattar bl.a. ökad kunskapsfokus vilket innebär att kraven ökar på behörig personal, fler jämförande kunskapsmätningar införs och friskolor får samma regelverk som de statliga skolorna. En ny betygsskala infördes också numera ges betyg redan från sjätte klass istället för åttonde klass som det var tidigare.

Närmare hälften av dem som utexaminerats från gymnasiet utbildar sig vidare vid något av landets universitet. År 2010 fanns det 14 statliga universitet, två privata och ett 30-tal högskolor.

2.7 Turism

Mängden utländska besökare har ökat kraftigt under de senaste åren. Största delen kommer från Norge Danmark och Tyskland. Många lockas av den orörda naturen. Enligt landguiden.se var det år 2009 första gången som utländska besökare spenderade mera pengar i Sverige än vad svenska resenärer gjorde utomlands. Turismen gav heltidstjänst åt 160 000 personer och turismen svarade för ca 3 % av landets BNP.

Svenskarna själva svarar för den största delen av turismen. Sveriges huvudstad Stockholm är den stad i landet som drar mest turister. Sverige uppfattas av många ” som exotiskt, med vidsträckta skogar, fjälllandskap, otaliga sjöar och öar längs kusterna” < <http://landguiden.se/Lander/Europa/Sverige?p=1>.>

2.8 Naturtillgångar och energi

Sverige har många naturtillgångar, till de största hör skog, vattenkraft och järnmalm. Energikonsumtionen i Sverige är hög, användningen av fossila bränslen är dock låg.

Eftersom Sverige använder sig av vattenkraft, kärnkraft och biobränsle har det lett till att oljeimporten till landet har minskat avsevärt.

Tillgången av t.ex. guld, silver och uran är stort. Däremot framställs inte uran i landet.

Ur historisk synvinkel har gruvorna i bergslagen påverkat Sverige. Under 1500-talet hade Sala silvergruva sin storhetstid och under 1600-talet var det koppargruvan i Falun som hade sin glansperiod. Järnmalmen som producerades i Bergslagen var också viktig för Sveriges ekonomi. I dagsläget är största delen av gruvindustrin i Sverige koncentrerat till Norrland.

I dagsläget är de två stora gruvföretagen LKAB som bryter järnmalm i Kiruna-Malmberget, och företaget Boliden AB som till största del utvinnet koppar och zink i norra Lappland och i Garpenberg i Dalarna.

Både förr och nu så är det vattenkraften som är en av de viktigaste faktorerna i den Svenska industrin. Vattenkraften är fortfarande den största elproducenten i landet, tillsammans med kärnkraften står den för 90 % av el produktionen. Vindkraften i landet byggs hela tiden ut, men år 2009 stod fortfarande vindkraften för endast 2 % av energi produktionen i landet.

Det kalla klimatet i Sverige, elkrävande industri och de långa avstånden gör att Sverige har en mycket hög energikonsumtion. Fossila bränslen används dock inte så

mycket om man ser det ur ett internationellt perspektiv. Sverige har ända sedan 1970-talet strävat till att minska användningen av olja, andelen olja som används idag har minskat från två tredjedelar till en tredjedel av energiproduktionen. Oljan används i huvudsak inom transportsektorn, medan största delen av industrin använder biobränsle och värmeproduktionen sköts med elvärme och fjärrvärme.

På 1980-talet gjordes en folkomröstning där riksdagen beslöt att kärnkraften i landet skulle vara avvecklad senast 2010. Detta beslut ledde till många debatter och 1997 upphävdes beslutet. Barsebäcks kärnkraftverk stängde sina reaktorer 1999 och 2005. Idag återstår 10 kärnkraftverk i Sverige

Elpriserna i Sverige hör tyvärr idag till de högsta i världen. Även elskatterna har höjts, och dessutom har en avgift för att göra förnyelsebara energikällor mer konkurrenskraftiga tillförts. <URL:<http://www.landguiden.se>>

2.9 Jordbruk och fiske

Jordbruket i Sverige har blivit mer och mer mekaniserat och antalet heltidsbönder minskar allt mera. Den odlade marken i Sverige utgör ca: 7 % av landytan, i söder sysslar man mera med jordbruk än i norr, detta beror på klimatet i landet, växtperioden i söder är mycket längre än i norr. Antalet bondgårdar i landet har halverats på bara 40 år. Importen av livsmedel är i dags läget dubbelt så stor som exporten, däremot så står skogsbruket fortfarande starkt. De flesta bönder i Sverige ägnar sig åt uppfödning av nötdjur, grisar och fåglar. Mjök är den största jordbruksprodukten. Spannmåls odlingar som vete, korn och råg är också vanliga.

Drygt halva delen av landytan är täckt av skog. Största delen av skogen ägs av privatpersoner och lite över en femtedel ägs av staten.

Jakt och fiske är fortfarande en stor hobby i landet, däremot har yrkesfiskarna stora problem och under de senaste 10 åren har yrkesfiskarna halverats i antal. Miljöförstö-

ring och överfiske har stor skuld i den dåliga fisk industrin i landet. Den viktigaste fisk arterna som fiskas är sill, torsk, havskräftor och även räkor.

Under 2000-talet har antalet nationalparker och naturreservat ökat, detta med hjälp av nya lagar som införts om biologisk mångfald och utveckling, samt EU:s program Natura 2000.

2.10 Kultur

När man pratar om svensk kultur kan man referera till personer och grupper som filmregissören Ingmar Bergman (mest kända verk Det sjunde inseglet), popgruppen Abba och skådespelare som Ingrid Bergman och Greta Garbo. Inom litteraturhistorien på en internationell arena återfinns vi författare som August Strindberg och Selma Lagerlöf. Astrid Lindgren som är den största barnboksförfattaren genom tiderna har blivit känd genom t.ex. Pippi Långstrump.

Stieg Larsson med millennium trilogin har under 2000-talet öppnat ögonen på en internationell nivå med sina svenska deckare.

I slutet av 1800 – talet fick Sverige fram flera framgångsrika författare några av dem är Selma Lagerlöf som fick Nobelpriset 1909. Den historiskt största författaren genom tiderna i Sverige är August Strindberg han fick sitt genom brott med romanen Röda rummet, globalt är han mest känd för sitt verk Fröken Julie.

Nobelpriset grundades i slutet av 1800 – talet/ början av 1900 – talet av dynamitens uppfinnare Alfred Nobel, nobelpriset är i dag världens mest ärofyllda litteraturpris man kan tilldelas. Följande svenskar har tilldelats Nobelpriset Selma Lagerlöf 1909, Verner von Heidenstam 1916, Erik Axel Karlfeldt 1931, Pär Lagerkvist 1951 och Eyvind Johnson och Harry Martinson som delade priset 1974. Alla Nobelpristagare var medlemmar av Svenska akademien. <URL:<http://www.landguiden.se>>

2.11 Massmedier

Sverige är ett land med yttrandefrihet och landet har förbud mot censur. Svenskarna är ett tidningsläsande folk, de hör till de mest tidningsläsande i världen. Internet har dock gjort att dagstidningarna blir färre och färre, eftersom att internet tidningarna blir allt mera populära.

Sverige har flera stora dagstidningar, av dem kan man nämna Aftonbladet, Expressen och Dagens Nyheter. Aftonbladet har flest läsare med ca: 360 000 läsare varje vardag. Flera av dessa tidningar har under flera år haft sjunkande upplagor. Dels på grund av som tidigare sades internet men även de allt flera gratis tidningarna som Metro och Stockholm City har drabbat dem hårt.

När det kommer till radio och TV bolagen så var de under en lång tid statligt ägda publicservicebolag som gällde. Dessa bolag hade monopol på marknaden. Monopolet upplöstes på 80-talet vilket ledde till de reklamfinansierade bolagens intåg på marknaden, Däribland det privatägda TV4.

De ursprungliga bolagen, Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion finansierar sin verksamhet till stor del med TV-licenser. Konkurrensen har lett till att tittar- och lyssnarsiffrorna sjunkit.

Det finns tre lagar gällande mediernas verksamhet. Lagarna är en av de liberalaste i världen: censur av tryckta skrifter och dessutom skydd av skribent, det skall finnas fri tillgång till allmänna handlingar samt att lagarna styr yttrandefriheten i ljud och bild medier som är avsedda för allmänheten.

I och med att Sverige gick med i EU 1995, infördes nya lagar som ledde till vissa begränsningar gällande yttrande- och tryckfriheten. Myndigheterna i Sverige sekretess belägger allt flera allmänna handlingar, ofta så används personuppgiftslagen som motivering. En annan lag som har lett till mycket debatt är FRA-lagen som ger försvaret tillstånd att avlyssna kabelburen trafik till utlandet, det vill säga internet och

telefontrafiken. Många anser att denna lag är integritetskränkande. År 2009 bestämdes det dock att försvaret måste gå via domstolen för att kunna få rätt till att avlyssna trafiken.

2.12 Kommunikationer

Det finns många sätt att ta sig runt i Sverige. Vägnetet i landet är brett, men kvalitén på vägarna varierar. I Norrland finns det många vägar som tar mycket stryk när vintern övergår till vår. Säkerheten har ökat under 2000-talet å dödligheten i trafiken har minskat avsevärt.

Järnvägstrafiken i sköts till stor del av bolaget SJ, men sedan järnvägsmonopolet avskaffades har andra bolag också kommit på marknaden. Efter att en modernisering har skett så har tågtrafiken ökat avsevärt. Många nya tågbanor har byggts, men de nya banornas höga kostnader har också lett till mycket debatt.

Att flyga inom Sverige går också. Efter att flygmonopolet avskaffades 1992, finns det en rad med flygbolag att välja mellan, Det flygbolag som dominerar är SAS. När det kommer till att flyga internationellt så flygs det mest från och till Arlanda som ligger utanför Stockholm. Andra viktiga flygplatser i Sverige är Landvetter som finns i Göteborg, Sturup i Malmö, Kallax i Luleå och Skavsta flygplats som lågprisbolaget Ryanair flyger från.

Till sist finns det färgerafiken som fortfarande är ett populärt rese och fraktsätt. Handelsflottans betydelse sjönk under 70- och 80-talet men har idag repat sig. Göteborgs hamn är idag Nordens största, däremot har trafiken till Danmark blivit ersatt med Ölandsbron.

2.13 Industri

Den svenska traditionella industrin med råvaror från skog och industri fick under 1900 – talet sällskap av verkstadsföretag. Läkemedel, telekommunikation och informationsteknik växte snabbt under den andra halvan av 1900 – talet. Några väl-

kända storföretag med global verksamhet står för en stor del av export, produktion och sysselsättning. Inom svensk industri har utländska aktörer ökat starkt, detta leder till att mindre inhemska bolag blir uppköpta av de stora utländska aktörerna. Samtidigt gör svenska företag på samma sätt vill säga etablerar sig utomlands p.g.a. att få lägre kostnader och för att ha möjlighet att växa i den stenhårda konkurrensen som finns på den globala marknaden i dagens läge

Den svenska tillverkningsindustrin är till största delen privatägd, statens ägande är mer betydande bland tjänsteföretag. Under början av 1990 – talet förvandlades statligt ägda företag till bolag eller privatiserades helt. Exempelvis blev televerket, Telia Ab och i ett senare skede TeliaSonera, andra statligt ägda bolag som blev privatiserade är Statens järnvägar (SJ AB), Vattenfall och posten.

Verkstadsindustrin är viktig i Sverige med storföretag som Volvo, Scania och Saab men verkstadsindustrin är pressad. Volvo sålde sin personbilstillverkning till amerikanska Ford som sålde vidare till kinesiska Geely. Huvudtillverkningen vid Svenska Volvo Ab består av lastbilar och bussar. År 2008 köptes Scania upp av tyska Volkswagen. Saab har haft stora problem under hela 2000 – talet, år 2000 övertogs Saabs bilproduktion av amerikanska General Motors men såldes år 2010 till den nederländska bilsporstilverkaren Spyker och i dags läget ser det inte ljus ut för Saab som hotas av konkurs. Ett annat stort företag inom verkstadsindustrin är också ABB som ägs av ASEA, Brown Boveri, Electrolux, SKF Atlas Copco.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

2.14 Politik

Sverige är en monarki med ett parlament som styr. 1974 begränsades monarkens uppgift till att endast representera landet. Sedan 1980 infördes kvinnlig tronföljd.

Grundlagen säger att det är folket som styr all offentlig makt, och det är riksdagsledamöterna som representerar folket.

Riksdagens uppgifter är att upprätta lagar och bestämma och godkänna landets budget. Det är riksdagen som utser landets statsminister. Ett parti måste få minst 4 % av rösterna i valet för att komma in i riksdagen, eller minst 12 % i en enstaka valkrets.

För att få rösta i Sverige måste man ha fyllt 18 år. Även utländska medborgare har rösträtt i de lokala valen. År 2010 låg valdeltagandet på 84 % till skillnad från tidigare år när röstprocenten låg på över 90 %.

I Sverige finns 290 kommuner. Alla kommuner styrs av kommunfullmäktige. Sverige uppdelas i 21 län som styrs av ett landsting, Undantaget är Gotland som räknas som en enskild kommun. Kommunerna och landstingen har rätt att uppbära skatt och ansvarar själva för skolor och sjukvård. Samtidigt som riksdagsvalet hålls även kommun- och landstingsval.

Sveriges rättsväsende är uppdelat i förvaltningsdomstolar och allmänna domstolar. De allmänna domstolarna sköter om civil- och brottsmål medan förvaltningsdomstolarnas uppgifter är att sköta enskildas klagomål och myndighetsbeslut.

År 1995 gick Sverige med i EU. När regeringen och riksdagen stiftar sina lagar måste de till viss del ta hänsyn till EU:s lagar och direktiv.

Sveriges politik har också under senare tid drabbats av flera tragiska händelser. En händelse som alltid dyker upp så är mordet på Sveriges dåvarande statsminister Olof Palme som mördades den 28 februari 1986 när han var på väg hem från bion med sin fru. En missbrukare vid namn Christer Petterson dömdes vid tingsrätten för mordet men friades sedan vid hovrätten. Mordet har förblivit ouppklarat och det Svenska polisväsendet har fått stå ut med hård kritik på grund av deras utredning.

Ett annat tragiskt mord på en minister skedde i september 2003 när en knivbeväpnad man högg ihjäl Anna Lindh i ett köpcentrum. Inget klart motiv för dådet har ännu framkommit.

2.15 Utrikespolitik

Sverige har alltid strävat till att hålla en neutral position när det kommer till krig. Under båda världskrigen höll sig Sverige utanför, deras position i utkanten av Europa har varit en fördel för landet.

Efter intåget i Europa Unionen har landets utrikespolitik ändrats. Det har inneburit att landet måste anpassa sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige har nu deltagit i flera fredsbevarande insatser och har uppfört en insatsstyrka för kris- hantering.

År 2001 anslöt sig Sverige till Schengensamarbetet.

Sveriges insatser internationellt har framkommit genom deras arbete i FN. Landet är en av de största bidragarna med pengar och personal. År 2010 bistod Sverige med 1,12 procent av BNI (Bruttonationalinkomsten), denna siffra är den högsta i världen. Mest bistånd ges till de Afrikanska länderna, men även palestinska området och Afghanistan får mycket bistånd.

Under början av 1900-talet satsade Sverige mycket på sitt försvar. Men efter kalla krigets slut började man satsa på ett mindre insatsförsvar och 2009 beslutade riksdagen att man helt skulle avskaffa värnplikten och endast satsa på elit soldater.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

3 Affärskultur

Svensk affärskultur bygger sig på ”vi anda” och att man skall ta beslut tillsammans, därför kan ett beslut ta extra lång tid. Svenskarna vill ha kontroll d.v.s. att de gärna vill ha all fakta dokumenterat för att ha ryggen fri. I det svenska affärslivet niar man inte utan man tilltalar kollegorna med Du och titlar förekommer inte. Klädseln är ledig och personlig.

Vanligt är att svenskar är väl förberedda inför ett möte, de är analytiska, lugna och på ett möte lyssnar svenskarna för att sedan analysera uppgifterna tillsammans. Det är också vanligt att kvinnor har en ledande roll i företag, ungefär en av fem styrelseledamöter och en av tre chefer i svenska börsbolag är kvinnor.

<URL: <http://www.swea.org>>, <URL: <http://www.sweden.se>>

3.1 Oskrivna regler

När man gör affärer med svenskar skall man ha några små saker i åtanke. Börja med att skaka hand och hela tiden hålla ögonkontakt med personen du hälsar på. Man kan även tilltala personen med hans titel, men det är mycket vanligt att man snabbt går över till att använda förnamnen. Likt finländare är det personliga utrymmet viktigt för svensken, onödig kroppskontakt kan man undvika.

Det är också vanligt att man skall ta med sig en gåva till affärsmöten, är det så att man får en gåva tillbaka skall man öppna den genast när man får den.

Klädstilen på jobbet är helt fast i vilken typ av jobb du har. En regel är att du inte skall klä dig allt för lyxigt, men en helt vanlig kostym är aldrig fel. Klädseln inom det Svenska affärslivet kan beskrivas som städad och ganska vardaglig.

<URL:<http://www.kwintessential.co.uk>>

Om du skall på möte, affärsmöte eller arbetsintervju i Sverige så är det viktigt att du är i tid. Alla möten skall bokas in på förhand, gärna en vecka eller två. Undvik att boka möten i juli eller december eftersom dessa månader är semester månader.

En typisk arbetsvecka är liksom i Finland måndag till fredag, åtta till fyra. Många svenska företag har flextider vilket gör att arbetaren själv får anpassa sin arbetsdag till sitt schema.

<URL:<http://www.communicaid.com>>

3.2 Skillnaden mellan Finland och Sverige

Mellan Sverige och Finland finns det en del skillnader när det kommer till affärskulturen, tidsuppfattning, ledarskap, och ansvar är några av punkterna som skiljer länderna från varandra.

I Finland ser man tiden som ett mått på effektivitet, desto kortare tid desto effektivare. Svenskarna däremot ser tiden som ett mått av kvalitet, längre tid, bättre kvalitet. Tidsuppfattningen länderna emellan påverkar därför på möten och beslutsfattande.

Svenskarna är mera lugna och sansade än finländarna. Svenskarna tror att resultatet blir sämre om man skyndar fram något, man vill hellre vänta och se. Finländarna är mera rakt på och man pratar om här och nu.

För svenskarna är planering en stor del av ett projekt, det man kommer fram till under planeringen blir sedan styrande under själva projektet, projekten görs ofta gemensamt från planering till utförande. Finländarna däremot styr sina projekt mera genom handling och man formar projektet därefter, många projekt i Finland görs individuellt.

När det kommer till cheferna så ser man på en finsk chef som en auktoritet som leder arbetet, han ger klara direktiv för vad som gäller. Den svenska chefen är mera en del av en grupp som leder genom att delta och vara närvarande hos sina anställda.

Kommunikationsstilen mellan de båda länderna är ganska olika. Den svenska stilen är väldigt beskrivande och tar tid. Finländaren är mera rak och tydlig, inget extra prat behövs.

URL:<http://www.finsve.com>

4 Arbetsmarknaden

Trots den ekonomiska obalansen i världen ger de svenska arbetsgivarna optimistiska jobbprognoser. Nio av tio branscher förutspår att sysselsättningen kommer att öka. Det är hotell och restaurang branschen som visar starkaste jobbprognosen, även offentliga sektorn och energi sektorn visar positiva sysselsättningsplaner. Tillverkningsindustrin i landet är en av de branscher som visar en minskning men det är jordbruk, skogsbruk och fiske som visar den svagaste jobbprognosen.

<URL:<http://www.manpower.se>>

När man pratar om lönenivån så är det många faktorer som spelar in, allt från vilka tidigare erfarenheter man har och vilken nivå det är på utbildningen man har. Skillnaden mellan högavlönade och lågavlönade är dock mindre än i andra länder.

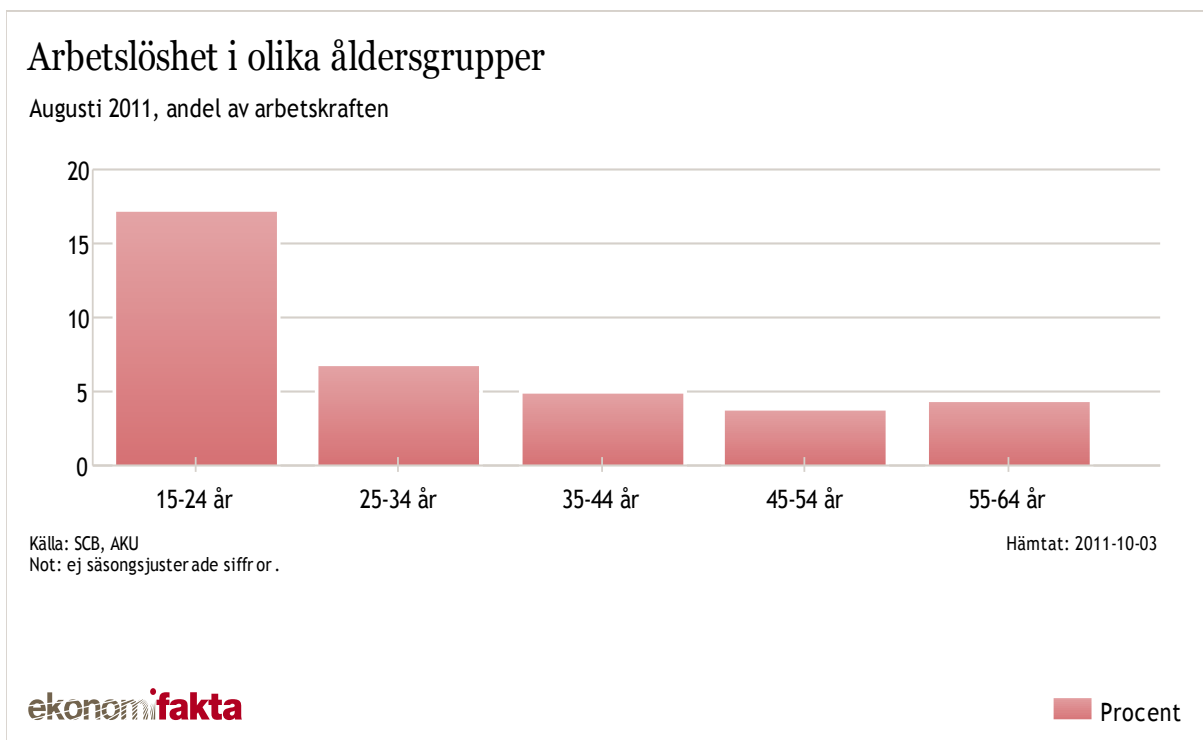
<URL:<http://www.ekonomifakta.se>>

4.1 Arbetslöshet

Sedan oktober 2007 har statistiska centralbyrån förts statistik över arbetslösheten i landet. Man har statistikfört arbetslösa personer i åldern 15 – 74 år samt studerande som aktivt söker arbete.

Det finns ca 4,5 miljoner arbetare i Sverige idag, det vill säga ungefär hälften av befolkningen. Arbetslösheten i landet ligger på drygt 8 %. Tyvärr så är det ungdomarna som har det svårast på arbetsmarknaden. År 2010 var arbetslösheten på ungdomar mellan 15 – 24 år ca 25 % vilket är högt över genomsnittet i EU. Senaste mätningarna gjorda i augusti 2011 visar att ungdomsarbetslösheten hade sjunkit något till 23 %, men det är ännu ett stort problem att handskas med. Figur 1 här nedan visar hur arbetslösheten i augusti 2011 var för olika åldersgrupper.

<URL:<http://www.ekonomifakta.se>>

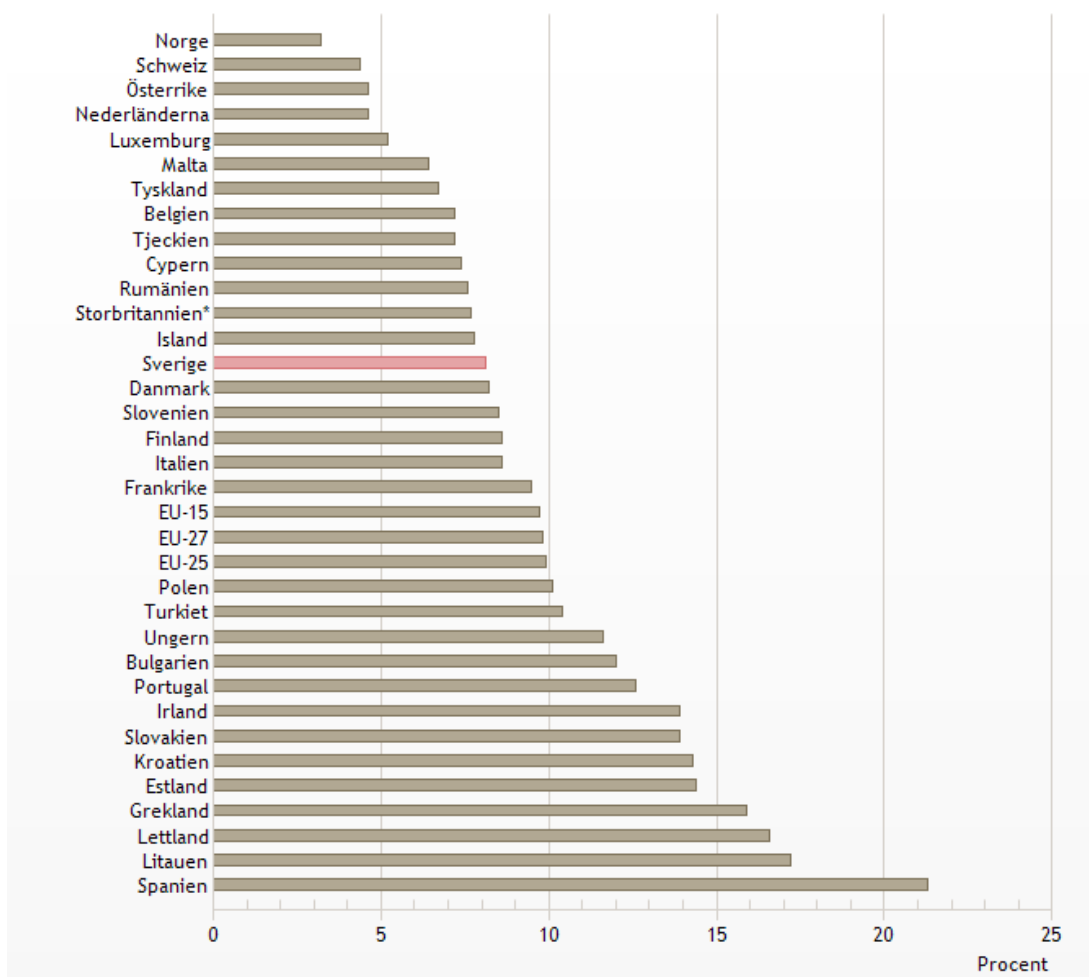

Figur 1. Statistik från statistiska centralbyrån låg arbetslösheten på 6,9 procent i juli. Som tabellen visar är skillnaden mellan åldersgrupperna stora.

Om man ser på de olika regionerna i landet så är det västra Götaland som visar den starkaste prognosen när det gäller efterfrågan av arbetskraft. Stockholmsregionen är också fortsatt stabil och även norra Sverige tror på ökad efterfrågan av arbetskraft. Regionen som visar en negativ trend är Skåne som backar med hela 19 procent enheter mot föregående kvartal (första kvartalet 2011).

<URL:<http://www.ekonomifakta.se>>

Om man jämför Sverige med övriga EU- länder så ligger arbetslösheten på en relativt låg nivå som figur 2 här nedan visar. Efter första kvartalet 2011 hade Sverige en arbetslöshets procent på 8,1 %, lägst hade Norge med sina 3,2 % och högst arbetslöshet fanns i Spanien med sina 21,3 %. Även Finland låg i mitten skiktet med sina 8,6 %.

Figur 2. En arbetslöshets jämförelse mellan EU länderna

4.2 Verkstadsindustrin

Sveriges verkstadsindustri består av ca 48 procent av landets export. Verkstadsindustrin är en viktig del i det svenska näringslivet, omsättningen för teknikföretagen, metallvaruindustri, tele- och elektronikindustri, maskinindustri, transportmedelindustrin och instrumentindustrin är över 900 miljarder kronor och branschen sysselsätter över 345 000 personer.

Inom transportmedelindustrin är det stora och välkända företag som dominerar marknaden dvs. företag som Volvo, Volvo Construction Equipment, Volvo Aero, Scania osv. Gällande maskinindustrin kan stora företag som ABB och Rolls Royce nämnas. Den svenska metallindustrin består till största delen av många små aktörer och den viktigaste marknaden ligger i Sverige.

Den svenska verkstadsindustrin är mycket exportberoende, Finland är en viktig marknad för de svenska verkstadsföretagen exportvärdet för tele, IT och elmaskiner är ca tio miljoner kronor, totalt är exporten till Finland ungefär 32 miljarder kronor. Andra viktiga exportmarknader är Nederländerna, Storbritannien, Tyskland, USA och Norden.

Verkstadsindustrin blir hela tiden mer global, vilket betyder att företag flyttar sin produktion utomlands p.g.a. att sänka lönekostnader, produktionskostnader osv.

<URL:<http://www.finsve.com>>

År 2011 var medellönen för en verkstadsarbetare med en ålder på 28 år och arbetserfarenhet 5 år ca 20 000 kronor. Medellönen för en produktionsplanerare under samma år var ca 26 000 kronor med en arbetserfarenhet på över sju år och medellönen för en kvalitetskontrollant låg på ca 24 000 kronor med en arbetserfarenhet på över fem år.

<URL:<http://www.lonestatistik.se>>

4.3 Byggindustrin

En populär bransch att söka jobb inom är byggbranschen. År 2010 fanns det i Sverige 83 000 företag som var verksamma inom byggbranschen, 88 % av dessa företag var småföretag med 4 anställda eller mindre. När man pratar om byggbranschen i Sverige så är det ett ganska brett ut val av företag som kommer under denna kategori. Det är: bygg- och anläggningsentreprenörer, VVS-företag, rivningsfirmor, firmor för mark- och grundarbeten, snickeri och måleri firmor.

De tre största bygg företagen i Sverige är Peab, NCC och Skanska. Dessa företag har sammanlagt över 30 000 anställda i Sverige, dessa firmor är även verksamma i Finland. Sammanlagt 320 000 arbetare i Sverige är verksamma inom byggindustrin, detta är 7,2 % av hela arbetsmarknaden i Sverige.

Antalet nystartade byggföretag år 2010 var drygt 7800 stycken, detta stod för 12 % av nystartade företag i landet. Av dessa företag var det 1000 stycken som gick i konkurs, vilket ändå var mindre än vad som förutspåts på grund av den svajiga ekonomin.

<URL:<http://www.bygg.se>>

Medellönen inom byggbranschen idag ligger på ca: 25000 kronor/månad och medellåldern ligger på 32,5 år för en vanlig arbetare. Medellönen för en byggchef ligger på ca: 36000 kronor/månad.

<URL:<http://www.lonestatistik.se>>

Framtidsutsikterna inom byggbranschen ser också relativt ljusa ut. Arbetsgivarna visar att sysselsättningstrenden för 4:e kvartalet 2011 kommer att öka med 26 procent vilket är en ökning med hela 5 procent från föregående kvartal. Jämför man med samma tid förra året så ökar sysselsättningen med 21 procent.

<URL:<http://www.manpower.se>>

4.4 Hotell och restaurangbranschen

En annan mycket populär bransch bland studerande är hotell- och restaurangbranschen. Denna bransch är fortfarande stabil när det kommer till sysselsättning.

Att ta i beaktande när man söker jobb inom denna bransch är att, nästan alla företag inom detta område vill att man skall ha hygien- och alkohol pass innan man kommer till arbetet.

<URL:<http://www.manpower.se>>

Lönerna inom denna bransch är väldigt varierande, men medellönen för hela landet ligger på för en vanlig servitris ca: 17 600 kronor/månad. Medellönen för en kock ligger på 20 600 kronor/månad. En receptionist tjänar i medeltal 20 500 kronor/månad.

<URL:<http://www.lonestatistik.se>>

4.5 Livsmedelsindustrin

Sveriges livsmedelsindustri utgör den fjärde största industrin i landet om man ser till sysselsättning och produktionsvärde. Under 2010 var sysselsättningen samt produktionsvärdet 56 000 personer och 170 miljarder kronor.

Inom livsmedelsbranschen finns det ca 3000 verksamma företag runt om i landet, 15 procent av sysselsättningen svarar småföretagen för. 50 procent av de sysselsatta arbetar på företag som har fler än 500 anställda. Av 3000 företag har 140 företag mer än 50 anställda.

I dags läget inom Livsmedelsbranschen ser det inte ljus ut. För fjärde kvartalet 2011 visar sysselsättningstrenden på -7 procent detta är en nedgång med 15 procentenheter från föregående kvartal. Om man jämför fjärde kvartalet 2011 med fjärde kvartalet 2010 är nedgången tio procentenheter.

År 2011 var medellönen för butiksbiträden ca 19 000 kronor per månad. Medellönen för butikschefer var 25 000 kronor per månad och för affärsutvecklare låg medellönen på 34 000 kronor per månad.

<URL:<http://www.swedishtrade.com>>

4.6 IT branschen

Sverige är ett av världens mest framstående länder när det kommer till IT. Dataspelsindustrin i landet blomstrar och utvecklingen har under senare år gått stadigt framåt. Microsoft och Ericsson är båda viktiga företag inom den Svenska industrin. Sverige har i hög grad utnyttjat de möjligheter som skapas av internet, företagen Skype, Spotify och även det omdiskuterade Pirate Bay är stora företag internationellt sett.

Om man pratar om jobb inom IT branschen så är även detta ett ganska brett område, allt från webbdesigner till vanlig programmerare.

Lönerna inom IT branschen ligger på en ganska medel nivå. Lönerna ligger i allmänhet på runt 25-26 000 kronor/månad. För den vanlige arbetaren så är det programmerarna som har den bästa medellönen på 31 000 kronor/månad.

<URL:<http://www.lonestatistik.se>>

4.7 Träförädlingsindustrin

Skogsindustrin är fortfarande en viktig del av den svenska industrin. Skogsindustrin skapar jobb möjligheter i hela landet. Alla mass- och pappersindustrier samt trä mekaniska industrier räknas in under träförädlingsindustrin.

Ur ekonomisk synvinkel är skogsindustrin mycket viktig för Sverige. Skogsindustrin i landet är mycket exportinriktad och ger Sverige ett viktigt bidrag till handelsbalansen. Av massa- och pappersproduktionen så exporteras nästan 85 procent, av sågade trävaror exporteras nästan 70 procent. Efter Finland och Tyskland har Sverige den tredje största massa- och pappersindustrin i Europa. När det kommer till exporten av

trävaror kommer Sverige på andra plats i världen, endast Kanada exporterar mera trävaror.

Skogsindustrin ger arbete åt 70 000 personer i landet och räknar man in alla underleverantörer så skapar skogsindustrin över 200 000 jobb.

Skogsindustrin står för 3 procent av landets BNP och i vissa kommuner så står den för 20 procent av sysselsättningen.

<URL:<http://www.skogsindustrierna.org>>

På arbetsmarknaden så står träförädlingsindustrin relativt stadigt men sysselsättningen spås att sjunka en aning inför kommande kvartal.

<URL:<http://www.manpower.se>>

En skogsarbetare eller skogsmaskinsförare tjänar i genomsnitt 22 000 kronor/månad. Att jobba på pappersfabrik ger en snittlön på 24 500 kronor/månad.

<URL:<http://www.lonestatistik.se>>

5 Beskattning

Om du är bosatt eller om du vistas eller har väsentlig anknytning till Sverige så är du också obegränsat skatteskyldig i Sverige.

Med obegränsat skatteskyldig menas att du skall betala skatt i Sverige för alla dina inkomster, oavsett om du ursprungligen kommer från ett annat land. Alla inkomster du har skall bekräftas till skatteverket i en preliminär självdeklaration eller i inkomstdeklarationen.

<URL:<http://www.skatteverket.se>>

5.1 Från Finland till Sverige

När du skall flytta från Finland till Sverige för arbete är skatten och din skattskyldighet viktig att tänka på. För att undvika att betala skatt på din inkomst i Sverige till Finland kan man tillämpa den så kallade 6 månaders regeln. Regeln fungerar så att om du jobbar en period längre än 6 månader så är det landet du är i som har beskattningsrätt på din inkomst. För att regeln skall kunna utnyttjas får du inte ha besökt ditt hemland i mera än 6 dagar per varje full arbetsmånad utomlands.

Det finns undantag där man inte alls måste betala skatt till Sverige, den så kallade 183 dagars regeln. Om du är utsänd av din arbetsgivare som finns i Finland och denna arbetsgivare har sitt driftställe (affärsverksamheten drivs och har sitt huvudsäte i hemlandet) i Finland så betalar man sin skatt till Finland om man jobbar under 183 dagar på en 12 månaders period.

Ett annat undantag är om du är en så kallad gränsgångare, det vill säga du arbetar i en gränskommun på svenska sidan men bor på den finska sidan. Ett villkor för att detta skall fungera är att du normalt bor i din fasta bostad på den Finska sidan.

<URL:<http://www.nordisketax.net>>

5.2 Dubbelbeskattning

Finland har ingått ett avtal med de övriga nordiska länderna om att man skall slippa dubbelbeskattning. Man kan ta bort dubbelbeskattning genom att man avräknar utlandsinkomsten eller genom att man helt befriar den från skatt i Finland.

<URL:<http://www.vero.fi>>

5.3 Folkbokföring

När man flyttar till Sverige måste man registrera sig till folkbokföringen, det kan man enkelt göra via skatteverkets internetsidor. Var i landet man är folkbokförd har stor betydelse för en individs rättigheter och skyldigheter, för att exempelvis lyfta bostadsbidrag och barnbidrag måste man registrera sig till folkbokföringen. Var man ska betala skatt och rösta beror på var man är folkbokförd. Grundregeln är att man skall vara folkbokförd i den kommun man är bosatt i.

Om en person planerar att flytta till Sverige och kommer att vara bosatt i landet över ett år måste man vara folkbokförd, däremot om din vistelse är kortare än ett år är det inget krav att vara folkbokförd. När man flyttar inom Sveriges gränser skall man inom en vecka anmäla flyttningen till skatteverket, försäkringskassan eller till posten.

Efter att man har registrerat sig till folkbokföringen får man ett personnummer som identitetsbeteckning. Om man har som avsikt att bo i landet mindre än ett år får man istället för ett personnummer ett samordningsnummer.

5.4.1 Id – kort

Ett id kort är nödvändigt om man har som plan att stanna flera år i Sverige, med id kortet kan du styrka din identitet t.ex. när du ingår ett avtal med en bank eller liknande händelser. Id kortet kan också användas som elektroniskt id, t.ex. om man vill

deklarerera via internet kan man göra det om man har ett id kort eller om man gör en flyttnings anmälan på nätet. Id kortet kan inte användas som pass vid utlandsresor.

För att kunna ansöka om ett id kort måste man vara folkbokförd i Sverige, avgiften för id kortet är 400 kronor och man måste ha betalt ansökningsavgiften innan man besöker något av skatteverkets kontor.

<URL:<http://www.skatteverket.se>>

5.5 Bankkonto

När du har flyttat till Sverige är det nödvändigt att öppna ett bankkonto, för att öppna ett bankkonto måste du ett svenskt personnummer eller samordningsnummer och du måste vara bosatt i landet.

Du skall ha giltig legitimation d.v.s. EU pass, körkort eller id kort. Ibland kan banken även kräva att du skall ha intyg från din hemlandsbank som bekräftar din identitet.

<URL:<http://www.norden.org>>

5.6 Deklaration

Om du är obegränsat skatteskyldig i Sverige skall du också lämna in inkomstdeklaration. Om man jobbar permanent i ett helt år skall man ha tjänat 17 935 kronor eller mera på hela året för att vara skyldig att göra inkomstdeklaration. Däremot om du endast har jobbat en kort period i landet är du skyldig att göra inkomstdeklaration om du har tjänat mera än 100 kronor. När det kommer till bostäder eller tomt är du också skyldig att deklarerera denna om du äger den.

Blanketten som skall fyllas i kommer automatiskt på posten i början av april. Har man inte fått blanketten före 15:e april skall man ringa till skatteupplysningen.

Deklarationen skall lämnas in till skatteverket senast 2 maj, om du är bosatt utomlands får man lämna in deklARATIONEN senast den 31 maj. Man kan lämna in deklARATIONEN på många olika sätt, genom att posta den eller via internet, telefon och sms.

Om man deklarerar via internet eller telefonen så kan man få sin skatteåterbäring redan före midsommar.

Om du lämnar in deklARATIONEN för sent så måste man betala en förseningsavgift. Förseningsavgiften är 1000 kronor, lämnar man inte in den inom 3 månader tillkommer ytterligare en förseningsavgift på 1000 kronor, har man ännu inte efter ytterligare 2 månader lämnat in sin deklARATION blir det ytterligare 1000 kronor att betala. Maximala beloppet i förseningsavgift blir 3000 kronor.

I de nordiska länderna finns det regler om att arbetsgivare skall lämna uppgifter om utbetalda löner till skatteförvaltningen, för att få en så korrekt inkomstbeskattning som möjligt. Uppgifterna som arbetsgivaren skall ge är, beloppets storlek han betalar, och vilken typ av inkomst det är.

Om du är bosatt i ett nordiskt land är du också obegränsat skatteskyldig. Du måste deklarerar alla inkomster som du haft under året. Du skall alltid upplysa om du har haft inkomst från andra länder i din deklARATION i hemlandet. Detta är viktigt för att skatteverket skall kunna göra en korrekt skatteberäkning.

<URL:<http://www.nordisketax.net>>

<URL:<http://www.skatteverket.se>>

5.7 Skattekort och skattebesked

Skattekortet i Sverige kallas för skattsedel. Om du är anställd skall du ha A-skatt. Skattsedeln kommer i elektronisk form, vill du ha en vanlig skattsedel så måste man kontakta skatteverket för att få denna.

När skatteverket har granskat din deklaration så räknas den slutgiltiga skatten. Resultatet som skatteverket kommer fram till redovisas sedan i det slutgiltiga skattebeskedet som skickas åt dig. Beroende på vad och hur du har deklarerat påverkar när du får ditt slutgiltiga skattebesked. De flesta får skattebeskedet i augusti, de som bor utomlands eller inte har deklarerat får sitt skattebesked i december.

Har man sedan betalat för lite i skatt så hamnar man på kvars katt som skall betalas inom 90 dagar från att du har fått ditt skattebesked. Har du betalat för mycket i skatt så får du skatteåterbäring, dock betalas inte summor på under 100 kronor ut. Skatteåterbäringen betalas ut på likadant sätt som i Finland, det vill säga att pengarna betalas in på ditt konto som skatteverket har. Alternativt kan pengarna betalas genom utbetalningskort.

När du får dina skatteåterbäringspengar beror på när du har deklarerat. Det finns fyra utbetalningsdatum:

- Vecka 23 i juni
- Vecka 32 i augusti
- Vecka 36 i september
- Vecka 49 i december

<URL:<http://www.nordisketax.net>

<URL:<http://www.skatteverket.se>

5.8 Avdrag

Det finns vissa krav för att du skall kunna få avdrag i beskattningen i Sverige. Man får endast avdrag för den tid man har varit bosatt i Sverige. Den så kallade kontantprincipen gäller, det vill säga man får göra avdrag för utgiften för det år som utgiften har skett.

Man kan få avdrag för:

- Utländska socialförsäkringsavgifter.
- Högst 100 000 kronor för nystartat företag, gäller endast de fem första verksamhetsåren.
- Vissa understöd som t.ex. underhåll till ex make/maka. En bindande betalning fastställd i domstol.
- Pensionssparande, avdraget får högst vara 12 000 kronor.

Det man inte får avdrag för är:

- Frivilliga understöd
- Underskottsavdrag för ny verksamhet om man har haft liknande verksamhet inom fem år före den nystartade verksamheten.

5.8.1 Bil avdrag

Du kan också få avdrag om du använder din bil när du skall till och från ditt arbete. Vissa kriterier måste uppfyllas, avståndet måste vara minst 5 kilometer från ditt hem, du skall tjäna minst 2 timmar på att ta bilen istället för att utnyttja lokaltrafiken. Bilen skall användas minst 160 dagar/år och den skall bli körd minst 30 000 kilometer varje år, om bilen används mindre kan man ansöka om avdrag för de dagar bilen har varit i bruk.

Du kan endast få avdrag för dina resor till och från arbetet om kostnaderna överstiger 9000 kronor. Om man samåker måste var och en redogöra för de resor han/hon gör med sin bil.

Det man kan få i avdrag är:

- Kilometerersättning med egen bil är 18,50 kronor/10 km
- Ersättningen om man använder tjänstebil är 6,50 kronor/10 km för diesel och 9,50 kronor/10 km för bensin och etanol.
- Även ersättning för väg- bro- eller färjeavgift ges.

- Om du har funktionshinder kan du få avdrag för dina resor till och från arbetet, men du måste ta i beaktande eventuella bidrag du redan får på grund av funktionshinder. Maximala ersättningen du kan få är 37 kronor/10 km, även i detta fall får du avdrag endast för det som överskrider kostnader på 9000 kronor.

Man får inte avdrag för:

- Hemresa vid lunch eller middag om man jobbar övertid
- Resor till fritidsstugan.

5.8.2 Traktamente

Om du reser inom Sverige till en ort som ligger mer än 50 kilometer bort från din bostads- och arbetsort, samt att du har övernattat där, har du möjlighet att få dagtraktamente. Dagtraktamentet är skattefritt och tillkommer på den vanliga lönen.

Traktamentet fungerar som en ersättning för ökade utgifter när du är på t.ex. arbetsresa, till exempel kostnader för övernattning, måltidskostnader och andra små utgifter.

Dagtraktamentet för en hel dag är 210 kronor, för halv dag 105 kronor. Efter tre månader ändras beloppet, man får då 147 kronor per dag som dagtraktamente.

När det kommer till övernattning så betalas ersättning enligt det totala beloppet för övernattningen. Om du däremot inte klart kan redovisa för dina logi kostnader betalas en summa av 105 kronor per natt.

5.8.3 Vård

Du kan få avdrag för vård i familjehemmet, om dina barn blir sjuka, ifall någon i familjen blir psykiskt sjuk osv.

Beloppen för hur mycket du får i avdrag är enligt kommunen och landstingets stadgade summor, eller om du kan visa på kostnader som överskrider detta belopp.

Du får däremot ingen ersättning om du till exempel måste skaffa bil eller större bostad på grund av omständigheterna.

<URL:<http://www.skatteverket.se>>

6 Att tänka på när man söker jobb

När du skall börja söka jobb finns det många aspekter du skall tänka på. Först och främst måste du tänka på hur du marknadsför dig själv. Det första du skall göra är att skriva en fullständig och korrekt CV. En CV är det första som en eventuell arbetsgivare ser av dig. Du måste se till att ditt CV fångar din arbetsgivares intresse.

Sedan är det att börja söka runt på olika jobbsajter för att hitta något som passar dig, tänka på vilka önskemål du själv har, lön, möjligheter till utveckling, område du kan tänka dig bo på o.s.v. Tänk på att många jobb förmedlas via privata kontakter, prata gärna med vänner och bekanta för att se om de har någon bra kontakt. En annan viktig sak att tänka på är att många företag inte lägger ut lediga platser på arbetsförmedlingarnas hemsidor.

När du sedan har hittat ett jobb du vill söka så skall du först och främst läsa annonsen noggrant och ta reda på så mycket du kan om tjänsten och företaget. Om du har frågor gällande tjänsten så tveka inte att ringa den angivna kontakt personen om sådan finns, många arbetsgivare ser det endast positivt om man ringer.

Nästa steg är att skicka in din ansökan som består av ett personligt brev och din CV. Om det inte efterfrågas så behöver du inte skicka in dina betyg och arbetsintyg i detta skede. När du skriver ansökan måste du tänka på stavningen och att den skall vara lätt läst. Efter att man skickat in sin ansökan är det bara att hoppas att man slipper på en arbetsintervju.

Vi kommer härnedan att mera ingående berätta hur man skriver korrekt CV, personligt brev och hur man förbereder sig för en arbetsintervju.

<URL:<http://ledigajobb.wordpress.com/>>

6.1 Curriculum vitae

Order CV betyder levnads förlopp. Det är kort sagt en beskrivning av din utbildning, vilka jobb du har haft och andra viktiga meriter. Du skall tänka på att du skall kunna med kortfattade meningar berätta om dig själv, vad du har presterat under tidigare jobb du har haft och i din utbildning. Du får också i din CV berätta om erfarenheter som inte nödvändigtvis efterfrågas men som du tror att du kan ha användning av i jobbet du söker.

Din CV skall väcka intresse och vara lätt att läsa. Tänk på i vilken ordning du lägger rubrikerna, t.ex. är utbildningen din viktigaste tillgång så kan du börja med den. När du listar dina tidigare arbeten och utbildningar skall du börja med det du gjorde senast. I det här skedet behöver du inte uppge några referenser, du kan skriva att referenser ges på begäran.

6.2 CV online

Många företag har idag så att man kan fylla i en CV online. Du skall se på din online CV på samma sätt som en CV på papper. Du skall väcka arbetsgivarens intresse, nyckeln är att använda fritext fältet för att göra din CV mera personlig, alla uppgifter i din CV är viktiga men om det står mellan ett antal sökande så kan det vara den personliga fritexten som avgör beslutet.

En viktig sak att tänka på när du skriver CV online är att du skall uppdatera den ofta. När du skickar in din online CV hamnar du i en lista där hundratals andra Cv:n finns. Den senast uppdaterade Cv:n hamnar alltid överst i listan. Den andra viktiga punkten att tänka på är att du har korrekt kontakt uppgifter och att du uppdaterar dessa om ändringar sker.

<URL:<http://ledigajobb.wordpress.com/>>

6.3 Personligt brev

Ditt personliga brev skall snabbt fånga arbetsgivarens intresse, viktigast är att få med det som är viktigt för jobbet du söker. Åtminstone tre viktiga frågor skall besvaras, varför du vill ha jobbet, varför du vill jobba hos just denna arbetsgivare och varför borde just du få jobbet.

Det räcker med att brevet är en halv till en A4. Läs annonsen noggrant och se om det finns nyckelord som du kan hänvisa till i ditt brev. Anpassa ditt språk i brevet till annonsen, är annonsen formell skall också du vara det i ditt brev. Om det är så att annonsen är skriven på engelska så skall även det du skickar in vara skrivet på engelska.

6.4 Intervju

Ett av de viktigaste stegen i arbetssökningsprocessen är själva arbetsintervjun. Att vara förbered är A och O, ta reda på fakta om företaget genom att t.ex. utforska deras hemsida. En viktig sak att tänka på är även att intervjun är dubbelriktad, även du skall förbereda och ställa frågor, frågorna skall vara undersökande och visa att du är påläst.

Faktorer som arbetsgivaren kan se som negativa är ovårdat yttre, arrogant attityd och brister i språket. Man skall även visa att man har gott självförtroende, ha ett fast handslag och se intervjuaren i ögonen.

Sammanfattningsvis så är en arbetsintervju ett tillfälle för att du som arbetssökande och din eventuella arbetsgivare skall lära känna varandra och att du skall få mera information om företaget och tjänsten. Om första intervjun går dåligt måste du analysera vad som gick fel och hur du skall ändra på det till nästa gång. Efter att du har varit på några anställningsintervjuer kommer du att bygga upp ett gott självförtroende och din nervositet kommer att minska.

<URL:<http://ledigajobb.wordpress.com/>>

<URL:<http://www.anstallningsintervju.se/>>

7 Arbetsförmedlingar

När man börjar med att söka jobb i Sverige så kan man först och främst börja söka igenom de olika arbetsförmedlingssajterna som finns på internet. Vi kommer här nedan att lista och berätta om de sajter som känns mest relevanta och trovärdiga när det kommer till att söka jobben och publicera sin online Cv. Vi kommer att se på både arbetsförmedlingarna och de olika rekryteringsfirmorna.

7.1 Arbetsförmedlingarna

Man kan dela in arbetsförmedlingarna i tre grupper. Först och främst kan man vända sig till den riktiga arbetsförmedlingen. Andra alternativet är att vända sig till någon av de olika rekryteringsfirmorna. Det sista alternativet som man kan klassa som arbetsförmedling är de olika jobbsökningssajterna på internet.

7.1.1 Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen i Sverige hittar man på internetsidan arbetsformedlingen.se. Arbetsförmedlingen är en av Sveriges största förmedlare av arbeten. De fungerar som en länk mellan arbetsgivarna och de arbetssökande. På grund av kommande generationsväxlingar uppskattar arbetsförmedlingen att drygt 1,4 miljoner rekryteringar kommer att ske under 2011.

År 2010 så anmäldes 550 000 arbeten till arbetsförmedlingen och närmare 600 000 fick arbeten under samma år.

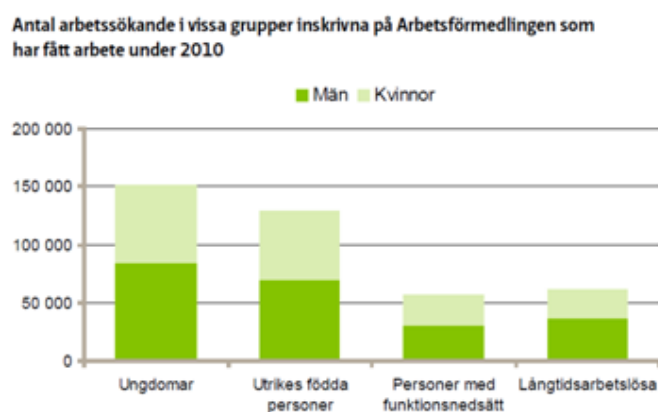
Arbetsförmedlingen fungerar på följande sätt. Arbetsgivarna lägger själva in annonser i platsbanken på webbplatsen. Arbetsgivaren har möjlighet att söka igenom de cirka 140 000 online Cv som finns upplagt av arbetstagarna. Arbetsförmedlingen kan också ge förslag på personer som skulle platsa på de olika företagen.

För den arbetssökande kan också arbetsförmedlingen hjälpa till och ge råd. Olika rekryteringsträffar ordnas och man kan få vägledning och tips på hur man skriver ansökningar lämpade till olika områden.

På webbplatsen kan den arbetssökande registrera sin Cv och förstås söka bland de olika jobben som finns publicerade på platsbanken. Man kan även få vägledning genom att ringa eller e-posta arbetsförmedlingen, allt för att göra det så smidigt och lätt att söka jobben och för att förbereda sig för intervjuer och hur man skriver sin Cv.

Att tänka på dock är att långt ifrån alla företag publicerar sina lediga jobb via arbetsförmedlingen, men det är definitivt en bra start att gå igenom arbetsförmedlingens hemsida eftersom det där står mycket bra fakta om hur man skall gå till väga när man söker jobb i Sverige. Som arbetssökande kan du även få hjälp att komma i kontakt med andra företag och organisationer, även kallade kompletterande aktörer som hjälper arbetssökande.

Figur 3 visar i korthet statistik över antalet jobb som arbetsförmedlingen har förmedlat under år 2010.

Figur 3 Arbetssökande som fått jobb under 2010

<URL:<http://www.arbesformedlingen.se>>

7.1.2 Mol

Mol är en finländsk jobbsöknings sajt som kan jämföras med arbetsförmedlingen i Sverige. Här kan man söka arbeten både i Finland och utomlands. De svenska företagen som publicerar sina arbeten på sajten söker oftast personer med kunskaper i det finska språket.

Sajten mol.fi är den finländska arbetskraftsbyråns hemsida och den fungerar på samma sätt som arbetsförmedlingen i Sverige. Här publicerar företagen sina annonser och man kan själv lägga upp sin Cv.

<URL:<http://www.mol.fi>>

7.1.3 Eures

Den europeiska portalen Eures lanserades 1993 och fungerar som en länk mellan arbetsförmedlingarna i EU länderna samt Norge, Island och Liechtenstein.

Nätverket ger information om lediga platser och meritförteckningar från intresserade sökande, de ger även information om vad man kan tänkas behöva när man åker utomlands för att bo och arbeta.

17.10.2011 fanns det 1 135 984 lediga platser, 715 522 online Cv:n samt 25 199 arbetsgivare registrerade.

<URL:<http://ec.europa.eu> >

7.2 Rekryteringsfirmor

Det finns många olika rekryteringsfirmor på arbetsmarknaden, vi kommer i detta kapitel att presentera de tre mest kända rekryteringsfirmorna.

7.2.1 Manpower

Manpower är ett företag som sysslar med uthyrning, rekrytering, outsourcing och jobbförmedling. Bolaget har 70 kontor från Malmö i söder till Luleå i norr och totalt 12000 anställda.

Sajten manpower.se är en av Sveriges ledande jobbsajter. Här publiceras tiotusentals jobbannonser och cirka 100000 aktiva Cv:n. Genom manpower får i genomsnitt 20000 personer jobb inom alla olika verksamhetsområden.

Bland manpowers kunder finns allt från små familjeföretag till stora koncerner verkssamma inom de flesta branscherna.

Under de drygt 55 åren som manpower har varit aktiva så har de utvecklat fungerande metoder som gör att rätt person får rätt jobb. Manpower har konsultchefer och rekryterare som är specialiserade på olika yrkesområden allt för att kunna matcha rätt personer med rätt företag.

Om du är studerande så erbjuder manpower *student* olika extra jobb för studerande på högskole- eller universitetsnivå. Du ta kontakt med manpower student så letar de upp extrajobb som är anpassade till dina studietider, vare sig det gäller några timmar per vecka eller intensivt arbete under en kortperiod.

En motsvarande tjänst som manpower student finns också för ålders- eller avtalspensionärer som känner att de fortfarande kan ge sig ut i arbetslivet. Denna tjänst heter manpower senior

Manpower kan också förse dig med en personlig jobbcoach som har erfarenhet och kännedom inom arbetsmarknaden på din ort, samt inom din bransch.

Om du vill vara säker på att inte missa jobb som passar just dig så kan man prenumrera på manpowers matchmail, som förser dig med e-mail när tjänster som passar dig dyker upp.

<URL:<http://manpower.se>>

7.2.2 Adecco

Adecco är en rekryteringsfirma som fungerar på samma sätt som manpower. Du kan arbeta som uthyrd från adecco eller bli anställd direkt hos en av deras kunder. Adecco har även ett väl fungerande student program som ger extra jobb åt studerande inom olika områden.

Adecco har även ett samarbete med TraineeGuiden.se som listar olika trainee program inom olika områden. Vem som helst kan söka till de olika trainee programmen som TraineeGuiden.se erbjuder.

Liksom de flesta rekryteringssajter kan man på adecco också registrera sin online Cv. Man kan även ladda ner en jobbapp till telefonen så att man var som helst och när som helst gå in och söka bland de lediga jobben.

I Sverige finns även 50 kontor runtom i hela landet ifall man personligen vill ta kontakt med företaget.

<URL:<http://www.adecco.se>>

7.2.3 Nordjobb

Nordjobb grundades 1985 och deras mål är att öka rörligheten mellan de nordiska länderna.

Du får ansöka om nordjobb om du är nordisk eller EU medborgare. Du skall vara mellan 18 – 28 år gammal och du skall kunna behärska svenska norska eller danska. Nordjobb förmedlar endast sommarjobb och de hjälper dig även att hitta bostad.

Nordjobb står utanför avtal som knyts mellan arbetsgivaren och arbetstagaren samt även om olika bostadskontrakt skrivs, d.v.s. nordjobb är inte ansvarig för kontraktsbrott från din sida. Nordjobb hjälper dock till ifall att eventuella problem uppstår.

Nordjobb förmedlar först och främst sommarjobb och den officiella nordjobs säsongen börjar den första maj och slutar sista september.

Nordjobb hjälper också till att ordna fritidsaktiviteter på alla de större nordjobbsorterna. Nordjobbarna har också möjlighet att få gratis språkkurser.

Dina chanser att få nordjobb ökar om du lämnar in din ansökan så tidigt på säsongen som möjligt

Om du sedan blivit beviljad nordjobb så finns det en projektledare och projektassistenter som fungerar som hjälpkontakt under tiden du arbetar. Projektledaren förser dig också med viktig information så att du kommer igång med ditt arbete och boende i det nya landet.

I figur 4 följer en sammanfattning över olika arbeten som nordjobb förmedlar samt lön i de olika länderna och antalen jobb m.m.

Land	Jobbtyper	Lön/månad	Skatt	Svar	Antal jobb ca
DANMARK	Städning, äldreomsorg, hotell, kundtjänst, trädgård, fiskfabrik m.m.	13.000-16.000 DKK	10–20%. Speciellt avtal för Nordjobbare.	april-juni	90
FINLAND	Vård, parkarbete, städning, service, lager m.m.	1.000-1.400 EUR	Ca 510 EUR/månad skattefritt.35% skatt på resten.	februari-juni	70
FÄRÖARNA	Parkarbete, hotell, turism m.m.	10.000-15.000 DKK	Ca 189 DKK per dag är skattefritt.42,5% skatt på resten.	april-juni	10
GRÖNLAND	Fisk- och råkindustri, fabrik, hotell m.m.	10.000-12.000 DKK	Ca 50% skattefritt.40% skatt på resten.	april-juni	20
ISLAND	Hotell, städning, catering, vård, tursim m.m.	145.000-200.000 ISK Ca 60.000-80.000 ISK + kost och logi på bondgårdar	Månadslön (brutto) - skatt (35,72%) + personrabatt (34034 ISK) = månadslön (netto)	mars-juli	70
NORGE	Hotell, städning, catering, vård, turism m.m.	15.000- 20.000 NOK	25-36%	mars-juli	220
SVERIGE	Vård, städning, lagerarbete och service	15.000- 19.000 SEK	Ca 17.000 skattefritt/år. Ca 30% skatt på resten	februari-juni	230
ÅLAND	Service och turismrelaterat. Såsom servering, kock, städning, guide, kassaarbete	1100-1500 Euro	Ca 510 EUR/månad skattefritt.35% skatt på resten.	februari - juni	40

Figur 4, översikt av nordjobs länder och arbeten.

7.3 Övriga aktörer

Eftersom det finns så många olika jobbsökningsajter och arbetsförmedlingar, är det omöjligt att skriva om alla. Däremot finns det på arbetsförmedlingens hemsida en lista över alla möjliga jobbsökningsajter i Sverige. Där finns även sajter som är specialiserade på enskilda branscher. Vi har i detta kapitel valt att presentera några av de största förmedlarna av arbete som täcker alla olika branscher och kan bidra med viktig information när man söker jobb.

<URL:<http://www.nordjobb.net>>

8 A-kassa

Om du inte har arbete i Sverige skall du först och främst skriva in dig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen. När du sedan är inskriven som arbetssökande har du möjlighet att söka ersättning.

Uppgifterna som du ger åt arbetsförmedlingen är skyddade, dock används dina uppgifter som grund hos försäkringskassan och arbetslöshetskassan.

Du kommer sedan att bli kallad till besök hos arbetsförmedlingen och du måste infinna dig till dessa besök för att officiellt vara arbetssökande. Om du inte dyker upp på dessa träffar så görs en avanmälan av arbetsförmedlingen, vilket innebär att du inte längre räknas som arbetssökande och därefter kan du inte få ersättning från arbetslöshetskassan.

Om du blir erbjuden arbete som arbetsförmedlingen anser dig vara lämplig för och du tackar nej så meddelar arbetsförmedlingen detta till a-kassan. Det är sedan upp till a-kassan att besluta om du beviljas arbetslöshetsersättning.

För att ha möjlighet att få arbetslöshets ersättning måste man uppfylla en del villkor som det står om i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Grundvillkoren är:

- Ersättning kan beviljas åt arbetsdugliga personer som kan arbeta minst 3 timmar per arbetsdag eller minst 17 timmar per vecka.
- Man måste vara anmäld som arbetssökande hos arbetsförmedlingen i Sverige, man måste vara beredd att ta de arbeten som erbjuds om inga hinder finns som t.ex. allergier, sjukdomar o.s.v.
- Den arbetssökande skall också ha en individuell handlingsplan som skrivs i samarbete med arbetsförmedlingen.
- Man skall också aktivt söka arbeten.

8.1 Ersättning vid arbetslöshet

Det finns många olika arbetslöshetskassor, det finns olika arbetslöshetskassor för olika branscher. Det finns dock en allmän a-kassa som heter alfa kassan, denna är till för personer som inte vill tillhöra en bransch relaterad arbetslöshetskassa.

Det finns två olika former av ersättning som a-kassan betalar ut. Det ena är ett grundbelopp och det andra är baserat på dina tidigare inkomster.

Det är upp till arbetslöshetskassorna att besluta om din rätt att få ersättning och sedan betala ut den.

8.1.1 Grundbelopp

Grundbeloppet betalas åt personer som är 20 år fyllda. Grundbeloppet baseras på hur länge du har arbetat. För att få ut ett grundbelopp behöver man inte vara anmäld till a-kassan. Grundbeloppet som betalas ut kan högst vara 320 kronor per dag.

8.1.2 Inkomstrelaterad ersättning

Den inkomstrelaterade ersättningen baseras på hur mycket du har tjänat tidigare och du måste ha varit medlem i a-kassan i minst 12 månader. Under dessa 12 månader måste du ha uppfyllt minst ett arbetsvillkor. Med uppfyllt arbetsvillkor menas att du har under de senaste 12 månaderna före du blev arbetslös måste ha jobbat minst 80 timmar per månad i 6 månaders tid, eller ha jobbat minst 480 timmar under fortlöpande tid på 6 månader förutsatt att du har jobbat 50 timmar per månad.

Ersättningen är en dagpenning som betalas ut för 5 dagar per vecka. Om du beviljas inkomstrelaterad ersättning kan ersättningsbeloppet högst vara 80 procent av dina tidigare inkomster under de första 200 dagarna, sedan sjunker detta till 70 procent om du fortfarande är arbetslös.

8.2 Så ansöker du

Du ansöker om ersättning genom att fylla i blanketter som finns på arbetsförmedlingens hemsidor. Du skall också lämna in eventuella intyg som du antingen e-postar eller skickar med vanlig post till din arbetslöshetskassa.

De blanketter som du behöver skicka in är:

- Blankett för anmälan om arbetslöshet
- Arbetsintyg
- Arbetsintyg för företagare (om du har haft eget företag)
- Skattekort (som gäller för 2 veckor i taget)

Du kan även behöva skicka in intyg om avslutade studier, samt rätten till pension eller andra väsentliga dokument.

Om de uppgifter du har skickat in ändras under tiden du är arbetssökande så är du skyldig att meddela dessa till arbetslöshetskassan.

<URL:<http://www.arbetsformedlingen.se>>

9 Tullen

Eftersom både Sverige och Finland är medlemmar i EU innebär detta att det inte finns några särskilda tullavgifter länderna emellan. Varor som du flyttar från Finland till Sverige behöver inte anmälas.

Det finns däremot varor som har skilda bestämmelser, med hänsyn till miljön, hälsa och säkerhet. Varor som kräver extra tillsyn är, djur, läkemedel, vapen och narkotika. Även fordonen skall anmälas till transportstyrelsen för att registreras.

De fyra mest relevanta ”varorna” när det kommer till att flytta till Sverige är fordonen, djuren, läkemedlen, alkohol och tobaksprodukter.

9.1 Fordon

Tar du in ett fordon till Sverige så måste en ursprungskontroll göras hos transportstyrelsen för att du skall kunna registrera den i landet.

Om du får ett godkänt beslut när du har gjort ursprungskontrollen så får du åka till bilprovningen för att registreringsbesikta bilen.

Blanketter för ursprungskontroll kan man fylla i över internet på transportstyrelsens hemsida.

9.2 Djur

Om du tar med ditt husdjur till Sverige så är det jordbruksverket som ansvarar för detta. Tullen gör kontroll på dina husdjur för jordbruksverkets räkning när du passerar gränsen.

Innan du tar in ditt djur i landet skall det vara ID-märkt genom ett mikrochip. Djuret skall också vara vaccinerat mot rabies. Djuret skall också ha ett sällskapsdjurpass och skall vara anmäld till tullverket före det passerar gränsen. Om husdjuret kommer som fraktgods med flyg så skall det veterinärbesiktigas 24 timmar före avfärd

9.3 Läkemedel

Införelse av läkemedel för personligt bruk får införas utan anmälan, detta gäller dock läkemedel som skall förbrukas under ett år.

Den som tar med sig läkemedlet måste kunna styrka att det är för personligt bruk, detta görs genom att ha ett läkarintyg. Samma gäller för mediciner avsedda för dina husdjur.

9.4 Alkohol och tobaksprodukter

Du får ta in alkohol till Sverige utan att behöva skatta det om alkoholen är för eget bruk och om du själv transporterar alkoholen, du måste även vara minst 20 år gammal.

Du får däremot inte ta betalt för din alkohol.

När det kommer till tobaksvaror så finns det egentligen inga andra bestämmelser än att du skall vara 18 år fyllda.

<URL:<http://www.tullverket.se>>

10 Schengenavtalet

Syftet med Schengenavtalet är att göra det lättare för människor att röra sig fritt mellan medlemsländerna. Gränskontroller mellan Schengen länderna har slopats samtidigt som gränskontrollerna med länder utanför avtalet har skärpts.

Numera hör alla gamla EU-länder till Schengenavtalet med undantag för Storbritannien och Irland. Till de gamla EU-länderna hör Sverige, Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Island, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Figur 5 här nedan är en karta på alla länder som är med i Schengenavtalet.

Figur 5. Medlemsländerna i Schengenavtalet.

<URL:<http://ec.europa.eu>>

11 Bostad i Sverige

När du flyttar till Sverige finns det olika boendeformer att välja mellan, bostadsrätt som innebär att du köper en bostad, hyresrätt som innebär att du hyr en bostad och du kan även hyra och bo s.k. fritidshus.

11.1 Bostadsrätt

Med bostadsrätt menas att du köper och äger din lägenhet. Fast du äger din lägenhet får du inte hyra ut den om du inte har tillstånd från bostadsrättsföreningen.

Bostadsrättsföreningen äger och tar hand om huset som din bostadsrätt finns i. Föreningen styrs av alla som bor i huset och det finns inga speciella regler för vad som gäller i föreningen, föreningarna är individuella. I alla föreningar är bostadsrättshavarna skyldiga att sätta undan pengar som skall gå till eventuella reparationer av själva fastigheten, det är inte heller ovanligt att föreningen startar en fond som dessa pengar läggs in på.

För att ha möjlighet att köpa en bostadsrätt måste styrelsen i huset godkänna dig. Som ägare av bostadsrätt måste du först betala en insatssumma och sedan betala en årsavgift som bestäms av styrelsen. Årsavgiften skall täcka vad det kostar att driva och underhålla fastigheten.

Som bostadsrättshavare är du ansvarig för att hålla din lägenhet i skick och du är ansvarig för att reparera eventuella skador.

11.2 Hyresrätt

Med hyresrätt menas att du hyr din lägenhet från en privat ägare eller från kommunen du bor i. I många storstäder är det svårt att hitta en hyreslägenhet, det har därför blivit vanligt att man hyr i andra hand.

Att hyra i andra hand kan i många fall vara dyrare än att hyra i första hand och det är oftast tidsbegränsade avtal som tecknas. Det viktigaste att tänka på när du skall hyra lägenhet är att du skriver på ett korrekt hyreskontrakt.

När det kommer till att säga upp ett hyresavtal så är det vanligtvis en månads uppsägningstid som gäller om det inte står annat i hyreskontraktet.

Det finns många olika sätt att hitta hyresbostäder, du kan först och främst ta kontakt med kommunen för att komma i kontakt med den kommunala bostadsförmedlingen. Andra sätt är att lägga in tidningsannonser i lokalpressen vid orten som du skall bosätta dig i. Internet är också en bra sökmotor för att hitta bostäder. Om du har tänkt dig att hyra i andra hand är det vanligt att folk lägger upp lappar och annonser på bibliotek, högskolor och universitet.

I Sverige är det standard att du i din hyreslägenhet har tillgång till kyl och frys, dusch och tvättstuga.

<URL:<http://www.norden.org>>

11.3 Bostadskostnader

Kostnaden på att köpa en bostad i Sverige är väldigt beroende på var i landet du skall ha din bostad. Liksom i Finland är det ju dyrare att skaffa bostad i storstadsregionerna medan du kan hitta billigare lägenheter/hus ute på landsbygden.

I Stockholms län ligger kvadratmeter priset på en bostadsrätt på 34159 kronor/kvadratmeter. Priserna i Skåne län ligger på 15463 kronor/kvadratmeter. I Västerbottens län ligger priset på 9488 kronor/kvadratmeter. Priserna i Västra Götalands län ligger på 18130 kronor/kvadratmeter. Billigaste länen att köpa bostadsrätt i är Västernorrlands län och Dalarna där priserna ligger på mellan 5600 och 6800 kronor/kvadratmeter. Dyrast är det i Stockholm och Uppsala län där priserna är mellan 23000 och 34000 kronor/kvadratmeter.

Dessa priser gäller för att köpa bostadsrätter, och är statistikförda av mäklarstatistik.se för september månad 2011. Siffrorna fås och statistikförs från 70 procent av Sveriges mäklare.

<URL:<http://www.maklarstatistik.se>>

När det kommer till att hyra lägenheter i Sverige så är det också väldigt beroende på området vad man får betala. I Stockholms län ligger priserna på en hyresrätt för 1-3 rummare på cirka 6000–12000 kronor om man hyr i första hand, hyr man i andra hand får man räkna med att priserna nästan dubblas. Tittar man på lägenheter i någon av de lite mindre städerna som t.ex. Umeå så är priserna för en 1-3 rummare mellan 4000-8000 kronor.

<URL:<http://www.bostadsportal.se>>

12 Levnadskostnader

Figur 6 här nedan visar Swedbanks tabell över levnadskostnaderna i Sverige per månad och år 2011.

	Ensamstående	Gifta och sambo	15-18 år pojke	15-18 år flicka	19 år pojke	19 år flicka
Mat	2 000	3 630	1 540	1 290	2 020	1 700
Kläder	580	1 160	720	720	720	720
Hygien, hälsovård	510	1 020	310	300	330	310
Sport, fritid	170	340	190	190	170	170
Lokala resor	600	1 200				
Facklig avgift	440	880				
Försäkring, olycksfall	50	100	110	110	110	110
Försäkring, hem	120	130				
Hushållsel	310	400	90	90	90	90
Tidning	230	230				
Tv, telefon, Internet	750	900	110	110	110	110
Betaltjänster	30	50				
Rengöring, tvätt m m	90	180	90	90	90	90
Bil	2 940	2 940				
Totalt per månad	8 820	13 160	3 160	2 900	3 640	3 300
Totalt per år	105 840	157 920	37 920	34 800	43 680	39 600

Figur 6. Levnadskostnader i kronor per månad och år 2011 Vuxna och Ungdomar

<URL:http://www.swedbank.se/idc/groups/public/@i/@sc/@all/@gs/@corpaff/@pubaff/documents/article/fm_601129.pdf>

13. Empiriska delen

Syftet med vårt arbete är att undersöka vilka möjligheter man har och vad man måste tänka på om man väljer att flytta till Sverige för att arbeta.

Vi har valt att göra en kvalitativ intervju med personer som har varit eller som fortfarande bor och arbetar i Sverige. Tanken är att vi skall intervju personer med olika arbetserfarenheter d.v.s. om de har jobbat en längre tid, eller om de bara har jobbat under en kortare period som t.ex. sommarjobb, eller om de har valt att stanna i Sverige.

Som bakgrund för våra intervjuer har vi skrivit ett frågeformulär med 16 olika frågor angående arbetslivet, boende och allmän fakta om livet i Sverige.

13.1 Val av metod

Valet av kvalitativ intervju som skall vara semistrukturerad var ganska enkelt eftersom vi vill få till en avslappnad intervju med fritt formulerade svar som man sedan kan sammanfatta i löpande text.

13.2 Kvalitativ intervju

Den kvalitativa intervjuens kännetecken är att den fokuserar på en helhet av ämnet man valt. Analysen av den kvalitativa intervjun görs på plats istället för att först samla in informationen och sedan sammanfatta den. På detta sätt får man en mera korrekt sammanställning av svaren, annars finns risken att frågorna kan misstolkas. Genom den kvalitativa intervjun kan man sedan få fram olika mönster mellan de olika intervjuerna för att sedan få fram en helhet av de olika svaren. (Lars Christensen m.fl. 2001 s 295)

13.3 Semistrukturerad intervju

När man skriver en semistrukturerad intervju skall man ha som underlag en lista med frågor som skall täckas under intervjun. Innehållet och i vilken ordning man frågar frågorna kan variera mellan de olika intervjuerna. (Lars Christensen m.fl. 2001, 165)

Valet av denna metod tyckte vi passade bäst in för vårt ändamål med att utföra intervjuerna.

14 Intervjuer

I detta kapitel kommer vi att presentera alla intervjuerna som vi har gjort. Vi har intervjuat följande personer som antingen bor i Sverige eller så har de flyttat hem till Finland, Maria Svanbäck, Fredrik Mitts, Jonny Åsvik, Anton Fogstöm, Mats Lindstedt och Kenneth Rönnlund.

14.1 Intervju 1

Första intervjun är gjord med en kvinna som är född 1962, hon är utbildad till barnträdgårdslärare och hon jobbar i Sverige som förskolechef.

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?

1993

2. Varför valde du att arbeta i Sverige?

Min man blev erbjuden ett jobb, tanken var att jobba några år på det Svenska kontoret o sedan flytta tillbaka till Finland.

3. Vilken typ av arbete har du?

Förskolechef

4. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?

Lätt att få jobb då man tar egna initiativ.

5. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?

Skickade cv till olika förskolor

- Fick du någon hjälp av bekanta? *nej*
- Fick du någon hjälp av tidigare arbete? *nej*

- Kontaktade du företaget direkt? *Ja*

- Gick du via någon form av arbetsförmedling?

På arbetsförmedlingen sa de att det inte finns några jobb för förskolelärare, så då tog jag saken i egna händer och det gick bra.

- Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?

Ta själv kontakt, var aktiv finländare har gott ryckte på den svenska arbetsmarknaden.

- Vad finns det för fallgropar? -

6. Vilka kulturella skillnader har du märkt av i arbetslivet?

Finländare har mycket högre arbetsmoral än Svenskarna. Svenskarna vill att alla ska vara nöjda och har därför svårt att ta beslut.

7. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?

Respondenten har ingen uppfattning eftersom respondenten har bott så länge i Sverige.

8. Har du varit arbetslös i Sverige? *nej*

- Om ja, Fungerade A kassa bra

Boende

9. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?

Respondenten behövde inte göra någonting, jobbet fixade allt med bostaden och flytten.

10. Vad behövde du göra efter att du anlant till Sverige?

Behövde inte göra något eftersom allt var fixat på förhand.

11. Var i Sverige bor du? *Stockholm*

12. Var det svårt att hitta lägenhet? *nej*

- Om du hyr är det i första eller andra hand?
- Hur fick du kontakt med förmedlaren?

Via jobbet, berättade vilka kriterier vi har för boendet. Förmedlaren plockade fram olika alternativ.

- Hur fick du kontakt med privatpersonen?

13. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?

Respondenten har ingen uppfattning eftersom respondenten har bott så länge i Sverige.

14. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

Respondenten har ingen uppfattning eftersom respondenten har bott så länge i Sverige.

14.2 Intervju 2

Andra intervjun är gjord men en man som är född 1986, han är utbildad till husbyggare och han jobbar också som husbyggare i Sverige.

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?

September 2009

2. Varför valde du att arbeta i Sverige?

Jag valde Sverige för att jag ville pröva på att bo i Sverige och att pröva något annat.

3. Vilken typ av arbete har du?

Husbyggare på Älvsbyhus.

4. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?

Nej, inte om man kan ta sig fram.

5. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?

En vän hjälpte mig att söka jobb.

- Fick du någon hjälp av bekanta?

Jag fick hjälp av bekanta i Sverige

- Fick du någon hjälp av tidigare arbete?

Nej

- Kontaktade du företaget direkt?

Ja, jag kontaktade företaget direkt, efter att en kompis hade tipsat mig om arbetet

- Gick du via någon form av arbetsförmedling?

nej

- Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?

Visa framfötterna och visa stor social kompetens.

- Vad finns det för fallgropar?

Jag har inte märkt av några fallgropar.

6. Vilka kulturella skillnader har du märkt av i arbetslivet?

För svenskarna är det viktigt att trivas på jobbet. Det är mycket evenemang på sidan av jobbet för att få arbetstagarna att trivas. Men ändå inte så stor skillnad.

7. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?
Högre skatt än i Finland, lämnar mera pengar i handen. I Sverige har man en mer allmän skatteprocent, alla har samma. Respondenten visste inte var gränsen går för när man får högre skatteprocent men tror att det ligger vid ca.40000 kronor per månad.
8. Har du varit arbetslös i Sverige? *Ja*
- Om ja, Fungerade A kassa bra.
Fick ingen A kassa eftersom jag bara hade jobbat i 3 månader. Man skall ha jobbat 9 månader i Sverige får att kunna lyfta A kassa.

Boende

9. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?
Gick till FPA för att anmäla om flyttanmälan till utlandet. Bostaden var färdigt fixad före jag flyttade.
10. Vad behövde du göra efter att du anlät till Sverige?
Första jag gjorde var att jag gick till skatteverket för att få ett svenskt personnummer efter det väntade jag i 2 veckor och sedan kom personnumret på posten. Sedan var det bara att börja öppna bankkonto osv.
11. Var i Sverige bor du?
Västra Götalands län, i staden Åmål.

12. Var det svårt att hitta lägenhet?

Nej, det var inte svårt, ishockey laget som jag spelar i hjälpte mig att hitta lägenhet.

- Om du hyr är det i första eller andra hand?

Jag har alltid hyrt i första hand, nackdelen med andrahand är att du kan bli utslängd närsomhelst.

- Hur fick du kontakt med förmedlaren?

Kollade olika alternativ via internet och sedan ringde jag till förmedlaren.

- Hur fick du kontakt med privatpersonen?

Kompisar som tipsade och sedan ringde jag.

Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?

Det är beroende på eftersom jag bor i en relativt liten stad så tycker jag att hyran är billigare i Sverige.

13. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

Jag tycker att det är billigt att leva och bo Sverige.

14.3 Intervju 3

Den tredje intervjun är gjord med en man som är född 1986, han är utbildad till elingenjör och jobbade i Sverige som elektriker.

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?

Våren 2008.

2. Hur länge stannade du i Sverige och arbetade?

Nästan 5 månader. Jobbade som sommarjobbare.

3. Varför valde du att arbeta i Sverige?

Han ville se något nytt och för att lönen var högre än motsvarande jobb i Finland.

4. Vilken typ av arbete hade du?

Som elektriker på ett bygge.

5. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?

Nej inte nämnvärt. Det fanns mycket jobb inom el branschen.

6. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?

Han fick reda på arbetet via skolans mail och tog sedan kontakt med företaget, först via mail och sedan ringde han dit och diskuterade vidare om själva arbetet.

- Fick du någon hjälp av bekanta?

Nej!

- Fick du någon hjälp av tidigare arbete?

Till viss del, men jobbet han till sist valde ordnade han själv.

- Kontaktade du företaget direkt eller gick du via någon form av arbetsförmedling?

Han tog själv kontakt med företaget via mail och telefon.

- Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?

Det är bara att ta mod till sig och söka. Det är inte krångligt eller svårt att flytta till Sverige eftersom det är ganska lika som hemma i Finland. Om du fortfarande är i skolan när du söker jobb rekommenderade han att man skall söka stipendier för att få extra finansiering.

- Vad finns det för fallgropar?

Inga större fallgropar som han kunde komma på.

7. Vilka kulturella skillnader märkte du av i arbetslivet?

Han märkte att Svenskarna arbetade i en mycket lugnare takt och stressade inte. Därför tog saker och ting ibland onödigt länge.

8. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?

Hans timlön var ganska lika som i Finland, men eftersom han arbetade åt ett finländskt företag så fick han dagtraktamente och det var det som gjorde den största skillnaden på lönen. Skatten på lönen betalade han till Finland.

9. Har du varit arbetslös i Sverige?

Nej!

- Om ja, Fungerade A kassa bra

Boende

10. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?

Han ansökte om stipendier och bokade resan.

11. Vad behövde du göra efter att du anlät till Sverige?

Egentligen inget speciellt. Eftersom han jobbade åt ett finskt företag så behöves inga speciella arrangemang.

12. Var i Sverige bodde du?

Kalmar och Jönköping.

13. Var det svårt att hitta lägenhet?

Nej. Företaget hade lägenheter åt sina anställda.

- Om du hyrde var det i första eller andra hand?
- Hur fick du kontakt med förmedlaren?
- Hur fick du kontakt med privatpersonen?

14. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?

Överlag var det ganska lika hyra som i Finland. Men han hade turen att inte behöva betala någon hyra.

15. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

Det var eventuellt lite billigare att leva i Sverige. Men det berodde mest på att man jobbade långa dagar och var inte ut och spenderade så mycket.

Om du har flyttat tillbaka till Finland

16. Har du importerat varor som kräver extra tillsyn av tullen, i så fall vad?

Nej!

17. Hur gick du tillväga?

18. Uppstod det problem med beskattningen när du flyttade/återvände till Finland?

14.4 Intervju 4

Den fjärde intervjun är gjord med en man född 1987, han är utbildad bil målare och massör i Sverige jobbade han som bil målare.

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?

Sommaren 2007.

2. Hur länge stannade du i Sverige och arbetade?

Kom hem sommaren 2009.

3. Varför valde du att arbeta i Sverige?

Ville vidga sina vyer, andra orsaken var att han ville ta hem en skattefri bil vilket han också gjorde.

4. Vilken typ av arbete hade du?

Han jobbade som billackerare.

5. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?

Egentligen inte, inom bil måleri branschen fanns det ganska mycket jobb just då, och bristen på kunnig bil målare var stor.

6. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?

Han jobbade på en bil måleri firma i Vasa och chefen där hade bra kontakter i Sverige, så på den vägen började det.

- Fick du någon hjälp av bekanta?

Nej.

- Fick du någon hjälp av tidigare arbete?

Som sagt så fick han hjälp av sin dåvarande chef i Vasa

- Kontaktade du företaget direkt eller gick du via någon form av arbetsförmedling?

Kontaktade företaget direkt.

- Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?

Att man skall ha allt på klart med arbetet före man åker, gå gärna även med i facket i Sverige. Annat tips är att se sig runt i olika delar av landet var det finns jobb och inte bara fokusera på ett ställe.

- Vad finns det för fallgropar?

För att undvika fallgropar så rekommenderade han att man skall gå med i facket.

7. Vilka kulturella skillnader märkte du av i arbetslivet?

De största kulturella skillnaderna var att arbetsmoralen i Sverige upplevde han som lägre än i Finland. Det var mera snack och mindre verkstad. Han märkte också att tilliten på arbetsplatsen var sämre.

8. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?

Både lönen och skatten var högre i Sverige. Lönen uppskattade han var 15-20% bättre än i Finland. Beskattningen baserades på en tabell i stället för att vara procent mässig som i Finland.

9. Har du varit arbetslös i Sverige?

Ja, i cirka två veckor.

- Om ja, Fungerade A kassa bra

Han aldrig utnyttja A-kassan.

Boende

10. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?

Det ända han gjorde i förväg var att boka båtresan.

11. Vad behövde du göra efter att du anlant till Sverige?

Han skaffade sig ett person nummer från migrationsverket, sedan skaffade han bankkonto och det var i princip allt han behövde göra.

12. Var i Sverige bodde du?

Södertälje, ett ställe han inte rekommenderar. Det var för mycket förort över hela stället.

13. Var det svårt att hitta lägenhet?

Nej han hade tur på det sättet att hans arbetsgivare hade ordnat en första lägenhet åt honom tills han kom.

- Om du hyrde var det i första eller andra hand?

I första hand.

- Hur fick du kontakt med förmedlaren?

Som sagt så var det arbetsgivaren som ordnade lägenheten.

- Hur fick du kontakt med privatpersonen?

14. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?

Åtminstone hyran i Södertälje var billigare än i Finland. Han bodde tillsammans med en annan i en 4:a och betalade 3400 kronor per person för den. Men i allmänhet så är det dyrare ju närmare storstäderna du kommer.

15. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

Han skulle säga att det var billigare att bo och leva i Sverige. Maten och bensinen var de två sakerna han tyckte var märkbart billigare. Det enda som han kom på skulle vara dyrare var alla försäkringarna.

Om du har flyttat tillbaka till Finland

16. Har du importerat varor som kräver extra tillsyn av tullen, i så fall vad?

Ja en bil.

17. Hur gick du tillväga?

Han bodde så länge i Sverige så att han inte behövde betala skatt för bilen. Men det blev ändå mycket krångligt med alla papper som tullen skulle ha på bilen.

18. Uppstod det problem med beskattningen när du flyttade/återvände till Finland?

Nej.

14.5 Intervju 5

Den femte intervjun är gjord med en man född 1986, han är utbildad student och i Sverige jobbade han som målare och med kontorsarbete.

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?

2007

2. Hur länge stannade du i Sverige och arbetade?

Jag var och arbetade i Sverige till sommaren 2008

3. Varför valde du att arbeta i Sverige?

Jag vill pröva på något nytt.

4. Vilken typ av arbete hade du?

Målare/kontorsarbete

5. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?

Nej

6. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?

Eftersom jag spelade ishockey där jag bodde, fick jag jobbet via sponsorkontrakt.

- Fick du någon hjälp av bekanta?

Det var sportchefen för Uddevalla hockey som hjälpte mig att få jobbet.

- Fick du någon hjälp av tidigare arbete? *Nej*

- Kontaktade du företaget direkt eller gick du via någon form av arbetsförmedling?

Jag behövde inte kontakta någon eftersom allt var färdigt fixat när jag kom till Sverige.

- Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?

Man kan söka jobb via bemanningsföretag, eftersom det finns många "snuttjobb". Det kan vara en bra språngbräda in i arbetslivet i Sverige.

- Vad finns det för fallgropar?

Det man kanske inte tänker på är att man måste ha ett permanent personsignum när man bor i Sverige. Detta för att man skall t.ex. öppna ett bankkonto, internet osv.

7. Vilka kulturella skillnader märkte du av i arbetslivet?

Den firma som jag jobbade på stängde mellan 12.00–13.00 för att då var det lunchtid. Man planlagde arbetsuppgifterna mycket noggrannare och diskuterade om olika möjligheter.

8. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?

Jag tycker att det var en aning högre löner i Sverige. Det lämnar mera pengar att spendera.

9. Har du varit arbetslös i Sverige?

Nej

- Om ja, Fungerade A kassa bra

Boende

10. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?

Jag behövde inte göra någonting, hockeylaget hade fixat allt på förhand.

11. Vad behövde du göra efter att du anlät till Sverige?

När jag kom till Sverige anmälde jag till skatteverket, om adressuppgifter hur länge jag skall bo i landet. Jag ansökte också om personsignum för att kunna öppna ett bankkonto.

12. Var i Sverige bodde du?

Uddevalla i Bohuslän

13. Var det svårt att hitta lägenhet?

Nej!

- Om du hyrde var det i första eller andra hand?

Jag hyrde i första hand

- Hur fick du kontakt med förmedlaren?

-

- Hur fick du kontakt med privatpersonen?

Genom att en kompis flyttade kontaktade han mig och frågade om jag ville flytta dit. Sedan kontaktade jag den som ägde lägenheten.

14. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?

Jag tycker att hyran är billigare i Sverige.

15. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

Det är billigt att bo i Sverige.

Om du har flyttat tillbaka till Finland

16. Har du importerat varor som kräver extra tillsyn av tullen, i så fall vad?

Jag har importerat en bil

17. Hur gick du tillväga?

Det var problematiskt, först skulle bilen import besiktigas, efter det fick man ett tillfälligt kör tillstånd enda tills tullen har fastställt tull skatten, vilket tog ca två månader.

Efter detta var allting ok för att köra lagligt i Finland.

18. Uppstod det problem med beskattningen när du flyttade/återvände till Finland?

Jag tänkte inte få någon skatteåterbäring från Sverige efter att jag flyttat hem.

Jag fick dock skatteåterbäringen från Sverige efter många om och men.

14.6 Intervju 6

Den sjätte intervjun är gjord med en man född 1954, han jobbade i Sverige som rör tillverkare.

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?

1976

2. Hur länge stannade du i Sverige och arbetade?

1 år

3. Varför valde du att arbeta i Sverige?

Det var så många bekanta som åkte till Sverige och arbetade på den tiden

4. Vilken typ av arbete hade du?

Jobbade med att tillverka plaströr, liknande som på KWH

5. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?

Nej det var ganska enkelt, det var väldigt vanligt att österbottningar åkte till Sverige och arbetade

6. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?

Hade tidigare bekanta som åkt dit tidigare, så det var via dem jag hittade jobbet.

- Fick du någon hjälp av bekanta?
- Fick du någon hjälp av tidigare arbete?
- Kontaktade du företaget direkt eller gick du via någon form av arbetsförmedling?
- Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?
Svårt att säga, det är nog bara att åka och testa på. Det är ju så enkelt att åka hem om man inte trivs
- Vad finns det för fallgropar?
Kommer inte på några direkta fallgropar, men ta reda på så mycket som möjligt om stället du åker till på förhand.

7. Vilka kulturella skillnader märkte du av i arbetslivet?

Att arbetstempot och moralen är bättre hos finländare.

8. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?

Det var så länge sedan så jag minns inte riktigt. Men jag skulle säga något bättre.

9. Har du varit arbetslös i Sverige?

Nej.

- Om ja, Fungerade A kassa bra

Boende

10. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?

Egentligen ingenting speciellt.

11. Vad behövde du göra efter att du anlät till Sverige?

Jag skaffade personnummer och bankkonto.

12. Var i Sverige bodde du?

Eskilstuna

13. Var det svårt att hitta lägenhet?

Nej. Men kvalitén på boendet var sådär.

- Om du hyrde var det i första eller andra hand?

Första hand.

- Hur fick du kontakt med förmedlaren?

Det var företaget som ordnade med boendet.

- Hur fick du kontakt med privatpersonen?

14. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?

Det minns jag inte.

15. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

På den tiden var det vad jag minns lite billigare att bo i Sverige.

Om du har flyttat tillbaka till Finland

16. Har du importerat varor som kräver extra tillsyn av tullen, i så fall vad?

Nej.

17. Hur gick du tillväga?

18. Uppstod det problem med beskattningen när du flyttade/återvände till Finland?

Nej.

14.7 Sammanfattning av intervjuer

Den empiriska delen har gjorts mellan vecka 44-47, mellan vecka 44 och 46 har intervjuerna utförts och under vecka 47 har vi sammanställt resultaten.

Vi har intervjuat sex olika personer med olika bakgrund när det kommer till att arbeta i Sverige. Vi har analyserat svaren och kommit fram till olika sammanhängande faktorer och problem som kan uppstå, när det kommer till att bo och arbeta i Sverige.

Intervjuerna har gjorts antingen via personliga möten eller via Skype. De vi har intervjuat har alla olika utbildningar och yrken, vilket gjorde att vi fick en bred syn på de olika branscherna i Sverige.

Det som respondenterna har gemensamt är, att alla tyckte det var mycket enkelt att åka till Sverige för att arbeta. Om man vill utomlands och arbeta är Sverige ett enkelt land att åka till. Det som alla vi intervjuat har tyckt är att det har varit enkelt att hitta jobb och boende, det krävs även inga större förberedelser inför en flytt till Sverige.

En gemensam faktor för några av de vi intervjuat är att de har själva tagit kontakt med blivande arbetsgivaren istället för att gå via någon arbetsförmedling eller rekryteringsfirma.

En annan viktig sak som verkar gälla för de flesta vi har intervjuat är att firman de fått arbete hos har ordnat boende åt dem. Detta är en viktig sak att tänka på, fråga din blivande arbetsgivare om de kan hjälpa med att hitta bostad.

När det kom till lönen och skatten i Sverige så var alla överens om att lönen var bättre än i Finland, det är ju förstås beroende på vilken typ av jobb man har, men en vanlig arbetare har i regel lite högre lön än i Finland. Skatterna var högre än i Finland och baserades på en tabell istället för att vara procent mässig som den är i Finland.

När det kommer till att vara arbetslös i Sverige skall man tänka på att man måste ha jobbat i minst nio månader i Sverige för att ha rätt att få arbetslöshets ersättning.

När det kommer till arbetskulturen i Sverige så fanns det en sak som de flesta nämnde. Arbetsmoralen i Sverige var i allmänhet lägre än i Finland. Det skulle även diskuteras mera före arbetet blev gjort i Sverige och arbetstakten var mera lugn än vad den är i Finland. Det positiva var att svenskarna är väldigt måna om att man skall trivas på sin arbetsplats, det ordnades evenemang utanför arbetsplatsen.

De slutliga tipsen som de vi intervjuade kunde ge åt finländare som tänker åka till Sverige för att bo och arbeta var. Det är egentligen bara att söka arbete och åka. Att bo i Sverige är inte så stor omkastning eftersom de flesta saker fungerar lika som i Finland. Det enda som man egentligen behövde göra var att skaffa person signum och bankkonto när man kommit fram till Sverige.

När det kom till boendet i Finland så var de flesta överens om att det var ganska enkelt att hitta bostad, eftersom det i många fall var arbetsgivaren som hjälpte till med den biten. Hyrorna överlag verkade också vara billigare än i Finland, detta kan ju bero på att de inte bodde i storstan utan i lite mindre städer.

En annan faktor som alla hade gemensamt var att de alla hyrde i första hand, alltså direkt av ägaren till lägenheten.

Själva levnadskostnaderna i Sverige ansågs vara billigare än att leva i Finland. Maten och bensinen var två saker som var billigare. Det som någon ansågs vara dyrare var försäkringarna.

14.8 Slutsatser

Sammanfattningsvis kan man säga att alla de vi har intervjuat har en gemensam syn på att bo och arbeta i Sverige. Alla verkar tycka att Sverige är ett bra land att åka till för att arbeta, dels för att lönerna är bättre och levnadskostnaderna billigare.

Alla frågorna vi har ställt av de vi har intervjuat har vi fått svar på. Personerna vi har intervjuat har gett trovärdiga och pålitliga svar. Svaren har varierat men en röd tråd har ändå funnits över deras upplevelser i att bo och arbeta i Sverige.

15 Avslutning

Vårt mål har varit att kunna förtydliga för personer som har tänkt sig att söka arbete i Sverige, vilka faktorer de behöver tänka på. Vi har även tittat på eventuella problem, som kan uppstå och hur man löser dessa på ett smidigt sätt.

Den avslutande delen av lärdomsprovet så kommer vi att fundera på hur man skall kunna vidareutveckla detta arbete samt arbetets tillförlitlighet och ett slutord.

15.1 Arbetets tillförlitlighet

15.2 Förslag till fortsatt forskning

Ett förslag på hur man skulle kunna utveckla detta arbete är, att se det hela ur ett företags synvinkel. Man skulle även kunna mera noggrant se på, hur själva anställningsprocessen ser ut.

För att få en lite bredare bild över vad folk som har varit eller är i Sverige och arbetar skulle man kunna intervjua en större mängd människor för att få en ännu tydligare bild.

I teoridelen skulle man förstås kunnat vidareutveckla vissa punkter, men vi anser att arbetet skulle blivit alldeles för långt.

15.3 Slutord

Sammanfattningsvis är vi väldigt nöjda med vad vi har åstadkommit i vårt lärdomsprov. De mål som vi satte upp före vi började skriva anser vi att vi lyckats uppnå. Vi hade som mål att skriva en guide för privatpersoner, hur man går tillväga när man söker jobb och bostad i Sverige.

Det största problemet var att veta vad som var relevant för just oss, man skulle ha kunnat begränsa sig helt till själva jobsökningsprocessen. Men vi tyckte att det var viktigt att berätta lite om Sverige som land också för att få en helhetsuppfattning om hur Sverige fungerar i stora drag.

Vi är väldigt nöjda över vårt lärdomsprov och det har varit en intressant process att sammanställa och forska i detta ämne.

KÄLLFÖRTECKNING

1. Tryckta arbeten

Christensen, Lars – Engdahl, Nina – Gräås, Carin – Haglund, Lars 2007. Marknadsundersökning – en handbok. Andra upplagan. Polen. Studentlitteratur.

2. Elektroniska publikationer

Bengtsson, A. 2011. *Sverige*. Hänvisat 23.9.2011.

<http://landguiden.se/Lander/Europa/Sverige?p=1>

Swea guiden. 2009. *Svensk affärskultur*. Hänvisat 3.10.2011.

http://www.swea.org/svenskaffarskultur___4271.aspx

Svenska institutet. 2009. *Svensk affärskultur*. Hänvisat 4.10.2011

http://www.sweden.se/upload/Sweden_se/otherlanguages/factsheets/SI/FS6-This-is-Sweden-Swedish-low-resolution.pdf

Communicaid. (u.å.). *Doing business in Sweden*. Hänvisat 26.9.2011.

<http://www.communicaid.com/cross-cultural-training/culture-for-business-and-management/doing-business-in/Doing-business-in-sweden.php>

FinSve. (u.å.). *Affärskulturella skillnader*. Hänvisat 26.9.2011.

<http://www.finsve.com/index.php/sv/liikekulttuurien-erot>

Manpower. 2011. *Arbetsmarknadsbarometer inför fjärde kvartalet*. Hänvisat

2.10.2011.

http://www.manpower.se/MPNet3/Content.asp?NodeRef=58313&Ref=SWEDEN_NORDIC&LangID=se

Ekonomifakta. 2011. *Arbetsmarknaden i Sverige*. Hänvisat 3.10.2011.

<http://www.ekonomifakta.se/sv/For-studerande/Arbetsmarknad/Arbetsmarknaden-i-Sverige1/>

Ekonomifakta. 2011. *Arbetslöshet i olika åldersgrupper*. Hänvisat 3.10.2011.

<http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Arbetsmarknad/Arbetsloshet/Arbetsloshet-i-olika-aldersgrupper/>

Ekonomifakta. 2011. *Arbetslöshet internationellt*. Hänvisat 4.10.2011.

<http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Arbetsmarknad/Arbetsloshet/Arbetsloshet---internationell-jamforelse/>

- FinSve. (u.å.). *Svensk verkstadsindustri*. Hänvisat 4.10.2011.
<http://www.finsve.com/index.php/sv/alakohtaista-tietoa/konepajateollisuus/121-konepajateollisuus-ruotsin-konepajateollisuus>
- Lönestatistik. 2011. *Verkstadsarbetare löner*. Hänvisat 4.10.2011.
<http://www.lonestatistik.se/loner.asp/yrke/Verkstadsarbetare-7357>
- Lönestatistik. 2011. *Byggnadsarbetare löner*. Hänvisat 4.10.2011.
<http://www.lonestatistik.se/loner.asp/yrke/Byggnadsarbetare-2036>
- Manpower. 2011. *Byggverksamhet*. Hänvisat 5.10.2011.
<http://www.manpower.se/Uploaded/4AF5E56FE6584660BE975817F7D8CDB7.pdf>
- Manpower. 2011. *Hotell och Restaurang*. Hänvisat 5.10.2011.
<http://www.manpower.se/Uploaded/4AF5E56FE6584660BE975817F7D8CDB7.pdf>
- Lönestatistik. 2011. *Receptionist löner*. Hänvisat 5.10.2011.
<http://www.lonestatistik.se/loner.asp/yrke/Receptionist-1010>
- Exportrådet. (u.å.). *Livsmedelsindustrin*. Hänvisat 5.10.2011.
<http://www.swedishtrade.se/sv/affarsomraden/livsmedel/Om-branschen/>
- Lönestatistik. 2011. *IT branschen*. Hänvisat 6.10.2011.
<http://www.lonestatistik.se/loner.asp/yrke/Programmerare-1001>
- Skogsindustrierna. 2011. *Branschfakta*. Hänvisat 6.10.2011.
<http://www.skogsindustrierna.org/web/Branschfakta.aspx>
- Manpower. 2011. *Jordbruk, skogsbruk och fiske*. Hänvisat 6.10.2011.
<http://www.manpower.se/Uploaded/4AF5E56FE6584660BE975817F7D8CDB7.pdf>
- Lönestatistik. 2011. *Skogsmaskinsförare löner*. Hänvisat 6.10.2011.
<http://www.lonestatistik.se/loner.asp/yrke/Skogsmaskinsforare-1708>
- Skatteverket. (u.å.). *skatteskylldig i Sverige*. Hänvisat 10.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteinkomst/skattskyldighet.4.65fc817e1077c25b8328000206.html>
- Nordisk eTax. (u.å.) *från Finland till Sverige*. Hänvisat 10.10.2011.
<https://www.nordisketax.net/main.asp?url=files/sve/sve/011.asp&s=1&w=3&m=00>
- Skatt. 2011. *Dubbelbeskattning*. Hänvisat 10.10.2011. [http://vero.fi/sv-FI/Personkunder/Fran_Finland_till_utlandet/Undanrojande_av_dubbelbeskattning_av_utl\(14807\)](http://vero.fi/sv-FI/Personkunder/Fran_Finland_till_utlandet/Undanrojande_av_dubbelbeskattning_av_utl(14807))

Skatteverket.2007. *Folkbokföring i Sverige*. Hänvisat 5.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/download/18.70ac421612e2a997f858000101826/71704.pdf>

Norden. (u.å.). *Bankkonto*. Hänvisat 17.10.2011. <http://www.norden.org/sv/norden-foer-dig/flytta-inom-eller-till-norden/flytta-till-sverige/bankkonto-i-sverige>

Nordisk eTax. (u.å.). *Deklaration*. Hänvisat 17.10.2011.
<https://www.nordisketax.net/main.asp?url=files/sve/sve/i05.asp&c=sve&l=sve&s=1&m=02>

Skatteverket. 2011. *Inkomstdeklaration*. Hänvisat 17.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/deklarera2011/snabbfakta.4.1a098b721295c544e1f800040265.html>

Skatteverket. (u.å.). *skattsedlar*. Hänvisat 17.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteinkomst/skattsedlar.4.18e1b10334e88bc8000148.html>

Nordisk eTax. (u.å.). *skattebesked och skattekonto*. Hänvisat 24.10.2011.
<https://www.nordisketax.net/main.asp?url=files/sve/sve/i06.asp&c=sve&l=sve&s=1&m=02>

Skatteverket. (u.å.). *bil avdrag*. Hänvisat 24.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/deklarera2011/avdragslexikon/b.4.233f91f71260075abe8800016567.html#bilitj>

Skatteverket. (u.å.). *Traktamente*. Hänvisat 24.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/deklarera2011/avdragslexikon/t.4.233f91f71260075abe8800016809.html#Traktamente>

Skatteverket. (u.å.). *Vård*. Hänvisat 24.10.2011.
<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/deklarera2011/avdragslexikon/v.4.233f91f71260075abe8800016860.html#v3>

Lediga jobb. (u.å.). *Lediga jobb*. Hänvisat 27.10.2011.
<http://ledigajobb.wordpress.com/>

Anställningsintervju. 2009. *Anställningsintervju*. Hänvisat 27.10.2011.
<http://anstallningsintervju.se/forberedelser.html>

Arbetsförmedlingen. (u.å.). *allmänt om arbetsförmedlingen*. Hänvisat 27.10.2011.
<http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Var-verksamhet/Allmant-om-oss.html>

Arbets- och näringsbyrån. 2011. *Ingångssida*. Hänvisat 31.10.2011.

<http://mol.fi/mol/se/index.jsp>

Eures. (u.å.). *Arbetsökande*. Hänvisat 31.10.2011.

<http://ec.europa.eu/eures/main.jsp?acro=job&lang=sv&catId=52&parentId=0>

Manpower. (u.å.). *Manpower*. Hänvisat 31.10.2011.

http://www.manpower.se/MPNet3/Content.asp?NodeRef=ABOUT_MP&Ref=SWEDEN_NORDIC

Adecco. (u.å.). *Adecco*. Hänvisat 31.10.2011.

<http://www.adecco.se/pages/template01.aspx?PID=47>

Adecco. (u.å.). *Traineeprogram*. Hänvisat 31.10.2011.

<http://www.adecco.se/pages/template01.aspx?PID=475>

Nordjobb. 2011. *Nordjobb*. Hänvisat 31.10.2011.

<http://nordjobb.net/sv/arbetssoekande>

Nordjobb. 2011. *Figur 4*. Hänvisat 31.10.2011.

<http://nordjobb.net/sv/arbetssoekande/laender>

Arbetsförmedlingen. (u.å.). *villkor för arbetslöshetsersättning*. Hänvisat 3.11.2011.

<http://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssoekande/Stod-och-service/Ersattning-vid-arbetsloshet/Fakta-om-ersattningen.html>

Arbetsförmedlingen. (u.å.). *fakta om arbetslöshetsersättning*. Hänvisat 3.11.2011.

<http://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssoekande/Stod-och-service/Ersattning-vid-arbetsloshet/Fakta-om-ersattningen.html>

Tullverket. (u.å.). *Flytta till Sverige*. Hänvisat 3.11.2011.

<http://www.tullverket.se/innehallao/f/flyttatillochfransverige/flyttatillochfransverige/flyttatillsverigefranettannateuland.4.3cc1940611667e5db7f80001725.html>

Eures. 2010. *Schengenavtalet*. Hänvisat 15.11.2011.

http://ec.europa.eu/finland/news/press/101/10856_sv.htm

Norden. (u.å.). *Bostad i Sverige*. Hänvisat 15.11.2011.

<http://www.norden.org/sv/norden-foer-dig/flytta-inom-eller-till-norden/flytta-till-sverige/bostad-i-sverige>

Mäklarstatistik. 2011. *Bostadskostnader*. Hänvisat 15.11.2011.

<http://www.maklarstatistik.se/maeklarstatistik/riktet.aspx?typ=Boratter&srt=asc&tab=namn>

Bostadsportalen. 2011. *Bostadskostnader*. 15.11.2011.

<http://www.bostadsportal.se/hyra>

Swedbank. 2011. *Levnadskostnader*. Hänvisat 18.11.2011.

URL:http://www.swedbank.se/idc/groups/public/@i/@sc/@all/@gs/@corpaff/@pubaff/documents/article/fm_601129.pdf

BILAGA 1

Allmänt

Namn?

Ålder?

Utbildning?

Yrke?

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?
2. Hur länge stannade du i Sverige och arbetade?
3. Varför valde du att arbeta i Sverige?
4. Vilken typ av arbete hade du?
5. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?
6. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?
 - Fick du någon hjälp av bekanta?
 - Fick du någon hjälp av tidigare arbete?
 - Kontaktade du företaget direkt eller gick du via någon form av arbetsförmedling?
 - Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?
 - Vad finns det för fallgropar?
7. Vilka kulturella skillnader märkte du av i arbetslivet?
8. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?
9. Har du varit arbetslös i Sverige?

- Om ja, Fungerade A kassa bra

Boende

10. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?
11. Vad behövde du göra efter att du anlät till Sverige?
12. Var i Sverige bodde du?
13. Var det svårt att hitta lägenhet?
 - Om du hyrde var det i första eller andra hand?
 - Hur fick du kontakt med förmedlaren?
 - Hur fick du kontakt med privatpersonen?
14. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?
15. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

Om du har flyttat tillbaka till Finland

16. Har du importerat varor som kräver extra tillsyn av tullen, i så fall vad?
17. Hur gick du tillväga?
18. Uppstod det problem med beskattningen när du flyttade/återvände till Finland?

BILAGA 2

Allmänt

Namn?

Ålder?

Utbildning?

Yrke?

Arbete

1. Vilket år åkte du till Sverige och arbetade?
2. Varför valde du att arbeta i Sverige?
3. Vilken typ av arbete har du?
4. Var det svårt att hitta arbete(vidare utveckla gärna ditt svar)?
5. Hur gick du tillväga när du sökte jobb?
 - Fick du någon hjälp av bekanta?
 - Fick du någon hjälp av tidigare arbete?
 - Kontaktade du företaget direkt?
 - Gick du via någon form av arbetsförmedling?
 - Vad kan du ge för tips till andra finländare som skall söka jobb i Sverige?
 - Vad finns det för fallgropar?
6. Vilka kulturella skillnader har du märkt av i arbetslivet?
7. Är det någon skillnad på lönen och beskattningen i jämförelse med Finland?
8. Har du varit arbetslös i Sverige?
 - Om ja, Fungerade A kassa bra

Boende

9. Vad behövde du göra före du åkte till Sverige?
10. Vad behövde du göra efter att du anlät till Sverige?
11. Var i Sverige bor du?
12. Var det svårt att hitta lägenhet?
 - Om du hyr är det i första eller andra hand?
 - Hur fick du kontakt med förmedlaren?
 - Hur fick du kontakt med privatpersonen?
13. Är hyran billigare eller dyrare än i Finland?
14. Är det dyrt att leva och bo i Sverige?

BILAGA 3

Senast den 2 maj 2011
ska deklarationen finnas hos Skatteverket.

Inkomstdeklaration 1 2011

Inkomståret 2010

Namn och adress

OBS!
Denna blankett kan du bara använda för att räkna ut din skatt.
När du deklarerar ska du använda den förtryckta deklara-
tionsblanketten som du får hemskickad under perioden slutet av mars
till början av april 2011.

I "Dags att deklarerar" får du svar
på de flesta av dina frågor.

Person-/Organisationsnummer **M**

OBS! Har du fått en förtryckt inkomstdeklaration ska du använda den när du deklarerar.
Om du lämnar in denna manuella blankett måste du själv fylla i alla belopp.

① Inkomster - Tjänst

	Belopp i kronor
Lön, förmåner, sjukpenning m.m.	03
Kostnadsrättigheter	05
Allmän pension och tjänstepension	14
Privat pension och livränta	15
Andra inkomster som inte är pensionsgrundande	16
Inkomster, t.ex. hobby, som du själv ska betala egenavgifter för	19
Inkomst enligt blankett K10, K10A och K13	22

② Avdrag - Tjänst

Resor till och från arbetet Du får avdrag endast för den del som överstiger 9 000 kr. Fyll i totalbeloppet.	01
Tjänsteresor	08
Tillfälligt arbete, dubbel bostättning och hemresor	09
Övriga utgifter Du får avdrag endast för den del som överstiger 5 000 kr. Fyll i totalbeloppet.	06

③ Allmänna avdrag

Pensionssparande m.m.	43
-----------------------	----

④ Skattereduktion - Husarbete

Skattereduktion enligt meddelande eller skattereduktion för förmån	46
--	----

⑤ Underlag för fastighetsavgift

Småhus hel avgift	0,75 %	80
Småhus halv avgift	0,375 %	82

⑥ Underlag för fastighetsskatt

Småhus/Ägarlägenhet: tomtmark, byggnad under uppförande	1,0 %	84
---	-------	----

⑦ Inkomster - Kapital

	Belopp i kronor
Ränteinkomster, utdelningar m.m. Vinst enligt blankett K4 avsnitt C och K9 avsnitt B.	50
Överskott vid uthyrning av privatbostad	51
Vinst fondandelar. Vinst enligt blankett K4 avsnitt A och B, K10, K10A, K12 avsnitt B och K13.	54
Vinst ej marknadsnoterade fondandelar. Vinst enligt blankett K4 avsnitt D, K9 avsnitt A, K12 avsnitt E och K15A/B.	64
Vinst enligt blankett K5 och K6. Återfört uppskov från blankett K2.	65
Vinst enligt blankett K7 och K8	75

⑧ Avdrag - Kapital

Ränteutgifter m.m. Förlust enligt blankett K4 avsnitt C och K9 avsnitt B.	53
Förvaltningsutgifter Du får avdrag endast för den del som överstiger 1 000 kr. Fyll i totalbeloppet.	61
Förlust fondandelar. Förlust enligt blankett K4 avsnitt A, K10, K12 avsnitt B och K13.	81
Förlust ej marknadsnoterade fondandelar. Förlust enligt blankett K4 avsnitt D, K10A, K12 avsnitt E och K15A/B.	83
Förlust enligt blankett K5 och K6	85
Förlust enligt blankett K7 och K8	88

⑨ Utländsk försäkring - Avkastningsskatt

Skatteunderlag för kapitalförsäkring	62
Skatteunderlag för pensionsförsäkring	63

Skriv under på baksidan!

NRV	HB	FAM	Region	Kontor	Sektion	Grupp	Person-/Organisationsnummer	Famansföretag	Tax år
									2011

Manuell blankett

Person-/Organisationsnummer	Tax.år 2011
-----------------------------	----------------

Detta gröna fält gäller enbart näringsverksamhet

⑩ Näringsverksamhet

Overskott av aktiv näringsverksamhet	100 Enskild verksamhet	117 Handelsbolag
Underskott av aktiv näringsverksamhet	125 Enskild verksamhet	129 Handelsbolag
Overskott av passiv näringsverksamhet	102 Enskild verksamhet	119 Handelsbolag
Underskott av passiv näringsverksamhet	126 Enskild verksamhet	130 Handelsbolag
Inkomster för vilka uppdragsgivare betalar socialavgifter	127 Bruttoinkomst	131 Kostnader
Underlag för särskild löneskatt på pensionskostnader	104 Anställdas	120 Eget
Underlag för expansionsfondsskatt	128 Ökning	132 Minskning
Underlag för avkastningsskatt på pensionskostnader		121

⑪ Räntefördelning

Positiv räntefördelning Belopp från NE (ruta R30) eller N3A (p. 15).	52
Negativ räntefördelning Belopp från NE (ruta R31) eller N3A (p. 16).	55

⑫ Allmänna avdrag (näringsverksamhet)

Underskott av aktiv näringsverksamhet som du får kvitta mot förvärsinkomst. Underskott som du redovisar här ska inte redovisas i rutorna 125 eller 129.	45
--	----

⑬ Nedsättning av egenavgifter

Om du är enskild näringsidkare och begär nedsättning av egenavgifter sätt kryss i ruta 142	142
Om du är delägare i handelsbolag/enkelt bolag och begär nedsättning av egenavgifter fyll i belopp i ruta 143	143
Du ska i vissa fall också lämna blankett N9 om du eller ett företag som du har intressegemenskap med har fått statligt stöd.	
Regionalt nedsättningsbelopp - endast nedsättningsberättigad näringsverksamhet i stödområde.	141

⑭ Moms (Ska inte fyllas i av den som redovisat moms i skattedeclaration.)

Utgående moms enligt momsbilagan	109
Avdragsgill ingående moms	110

⑮ Underlag för fastighetsavgift

	93
Hyreshus, bostäder	0,4 %
	94
	0,2 %

⑯ Underlag för fastighetsskatt

Hyreshus: tomtmark, bostäder under uppförande	0,4 %	86
Hyreshus, lokaler	1,0 %	95
Industri/Elproduktionsenhet, värmekraftverk	0,5 %	96
Elproduktionsenhet, vattenkraftverk	2,2 %	97
Elproduktionsenhet, vindkraftverk	0,2 %	98

Obs! Om du lämnar in blanketter elektroniskt ska du inte skicka samma blanketter på papper.

⑰ Övriga upplysningar

90

⑱ Underskrift

Namn/lektion	Telefonnummer – dagtid
Lämna inte in denna blankett till ditt skattekontor.	Telefonnummer – kvällstid

BILAGA 4

Inkom migrationsverket

Migrationsverkets anteckningar

☐ Underskrift	☐ Underskrift saknas
☐ Avgift betald	☐ Avgift ej betald

För att vi ska kunna pröva ansökan så snabbt som möjligt måste den vara fullständigt ifylld och innehålla de bilagor som är aktuella. Läs därför anvisningarna i vår broschyr eller på vår hemsida www.migrationsverket.se

Glöm inte att underteckna ansökan och att skicka med kvitto som visar att ansökningsavgiften är betald.

Ansökan om svenskt medborgarskap

(11 § lagen om svenskt medborgarskap)

1 Personuppgifter

Efternamn		Personnummer (år, mån, dag, nr)	
Förnamn (samtliga)		Eventuellt tidigare efternamn	Kön ☐ Man ☐ Kvinna
Födelseort		Födelseland	
Nuvarande medborgarskap (har du fler medborgarskap skriv samtliga)		Eventuellt tidigare medborgarskap	
Adress			
Postnummer	Postadress	E-postadress	
Telefon där vi kan nå dig dagtid			

2 Datum när du kom till Sverige

År/månad/dag

3 Personuppgifter – make/maka/partner/sambo

Efternamn		Personnummer (år, mån, dag, nr)	
Förnamn		Födelseland	
Nuvarande medborgarskap		Eventuellt tidigare medborgarskap	
Datum när ni gifte er/ingick partnerskap (år, mån, dag)		I vilket land gifte ni er/ingick ni partnerskap	
Bor du tillsammans med din make/maka/partner			
☐ Ja, sedan när _____		☐ Nej, sedan när _____	
Skild sedan _____		I vilket land skilde ni er	
Är din make/maka/partner/sambo svensk medborgare			
☐ Ja, datum _____		☐ Nej	
Har din make/maka/partner/sambo lämnat in en egen ansökan om svenskt medborgarskap			
☐ Ja		☐ Nej	

9 Arbete eller annan sysselsättning de senaste fem åren

Arbete/sysselsättning	Arbetsgivare/skola/annan	Från och med - till och med

10 Försörjning

Arbete/sysselsättning	☐ Anställning	☐ Egen företagare	☐ Arbetslöshetskassa	☐ Försäkringskassa
	☐ Försörjningsstöd	☐ Studiestöd/lån	☐ Annan försörjning	
Ange din årsinkomst (före skatt) eller de bidrag du fått de senaste tre åren				
År _____	Inkomst/bidrag _____	År _____	Inkomst/bidrag _____	År _____
	Inkomst/bidrag _____		Inkomst/bidrag _____	

11 Barn under 18 år som du vill ska bli svenska medborgare

Namn	Personnummer (år, mån, dag, nr)	Medborgarskap
	Personnummer (år, mån, dag, nr)	
	Personnummer (år, mån, dag, nr)	
	Personnummer (år, mån, dag, nr)	
	Personnummer (år, mån, dag, nr)	
	Personnummer (år, mån, dag, nr)	
	Personnummer (år, mån, dag, nr)	
Är du laglig vårdnadshavare för barnet/barnen		
☐ Ja ☐ Nej		
Myndighet och datum för eventuellt vårdnadsbeslut		
Bor barnet/barnen i Sverige		
☐ Ja	☐ Nej	Är du underhållsskyldig för barn som inte bor hos dig
☐ Ja	☐ Nej	☐ Ja ☐ Nej

12 Den andra vårdnadshavarens samtycke till att barn blir svensk medborgare

Namnteckning	Namnförtydligande

13 Barns samtycke till att bli svensk medborgare (gäller barn över 12 år)

Namnteckning	Namnförtydligande
Namnteckning	Namnförtydligande

14 Personuppgifter - föräldrar

Din fars efternamn	Förnamn
Födelseid och födelseland	Medborgarskap
Din mors efternamn	Förnamn
Födelseid och födelseland	Medborgarskap

15 Övriga upplysningar

16 Underskrift

Jag ansöker om att bli svensk medborgare. Jag förstår att jag kan förlora mitt nuvarande medborgarskap om jag blir svensk medborgare. Upplysningarna i ansökan lämnar jag på heder och samvete. Jag är medveten om att oriktiga uppgifter kan medföra straffansvar (15 kap. 10 § brottsbalken).

Ort och datum	Underskrift
	Namnförtydligande

17 Kvitto på betald ansökningsavgift

Plats för kvitto

--

Bilagor

- Hemlandspass, resedokument eller främlingspass i original. Om du har barn som ska omfattas av din ansökan ska du skicka med barnens pass. Om barnen har sina uppehållstillstånd införda i den andra förälderns pass ska du skicka med det.
- Utländskt identitetsdokument i original.
- Personbevis för svenskt medborgarskap för dig och för dina barn som omfattas av din ansökan.
- Vårdnadsbeslut för dina barn som du vill ska bli svenska medborgare tillsammans med dig om du inte är gift med barnets andra förälder (se punkt 11).